በጣም የሚያስገርመውና የሚያሳዝነው ደግሞ በእየጊዜው የተነሱና የሚነሱ አምባገነን የሆኑ የባዕድ ቅጥረኞች ወፍአራሽና ማንዘራሽ የሆኑ መሪዎቿ ምክንያት ሕዝቡን በኑሳና በቋንቋ በሃይማኖት እየከፋፈሉ ተገቢ ያልሆነ ጦርነት በማስነሳት ሲያፋጁት ይኖራሉ፤ ገነት መሳይ ሲያልናት ይሏችኋል። ይህ የኢትዮጵያና የኢትዮጵያውያን የሰቆቃ ኑሮ ነው።

በጣም ያሳዝናል፤ በተለይ ደግሞ እናት ኢትዮጵያና ኢትዮጵያውያን ሙሉ በሙሉ በራሺያና በአሜሪካ በእንግሊዝ በባዕድ አረመኔ ጉማግንጉጎች መዳፍ ውስጥ የገቡት ከንጉሡ ጀምሮ በደርግና በኢሕአዴግ የአገዛዝ ዘመን መሆኑን አይካድም። ሕያው እግዚአብሔር መድኃኔዓለም ኢየሱስ ክርስቶስ ምሕረቱን በኢትዮጵያና በኢትዮጵያውያን ላይ ያፍስስ አሜን።

አባ ተስፋ ሥላሴ ሞገስ

፲፱፻፺፮-፲፱፻፺፯ /1995-1996/ ዓ.ም.

ምዕራፍ ፬ /4/

መ. አጭር የታሪክ መልስና እምነት ምሥጋና፤ በገና በኢትዮጵያ፤

1.ሀ. ቅዱስ ዳዊትና በገናው

ሀ. በ፭፻፶፬ዓ.ዓ /5450/ ከ.ፊ. /B.C/

A. ለመጀመሪያ ጊዜ የበገና መደርደር የተጀመረው በኢትዮጵያ በአምልኮተ ፀሐይ በካራን ቤተ መቅደስ ሲሆን፤

ለ. ደግሞም በ፫፻፶ዓ.ዓ /3950/ ከ.ፊ. /B.C/

B. ለሁለተኛ ጊዜ በላዕላይ ምሥር/ግብጽ/ በጥንት ኢትዮጵያ በአምልኮተ ፀሐይ በሚታመንበት የኦራሚድ ቤተ መቅደስ ውስጥ ነው።

ሐ. እንዲሁም በ፩፻፭ዓ.ዓ /1500/ ከ.ፊ. /B.C/

C. ለሦስተኛ ጊዜ በኢየሩሳሌም ኩሎማ፤ የንጉሡ በትውልድ ሐረጉ ኢትዮጵያዊ የነበረው ቅዱስ ዳዊት አሥር ፲ /10/ አውታር ባለው በገና በመደርደር፤ ለሕያው እግዚአብሔር የምሥጋና መዝሙር ያቀርብበት እንደነበረ እውነት ነው።

ስለዚህ አባቶቻችን ከክርስቶስ ልደት በፊት ጀምሮ ይህ ሃይማኖታዊና ታሪካዊ የሆነ ምሳሌ ተከትለው መዝሙረ ዳዊትን ለብቻው በተለያዩ ሐረጉችና በሥዕል አስገጠው ቅዱስ ዳዊትን ከእነ በገናው ከመጀመሪያው ገጽ በሥዕል አስገብተው በብራና በአስደናቂ ሁኔታ በእጅ አጽፈውና በዘመናዊ መኪና አሳትመው በተለይ አስጠርዘው የሚጸልዩ ከዓለም ሕዝብ ውስጥ ኢትዮጵያውያን ብቻ እንደሆኑ እስከ ዛሬ ድረስ በዐይን የሚታይ ስለሆነ አይታበልም።

፩ኛ./1/ የበገና ክሮች ወይም አውታሮች በ፲ቱ/10/ ቃላት የተመሰሉና /የተሰየሙ/ ሲሆኑ እነዚህም በጽላቱ ወይም በታቦቱ ላይ የሚጸፉ፣ <u>አልፋ፣ ወየ፣ ቤጣ፣ የውጣ፣</u> የሚባሉት ናቸው።

እንዲሁም ደግሞ እያንዳንዱ የበገና አውታር ስም በመሆን በቁጥርና በፊደል ለእየብቻ ሲተነተኑ፣

A. <u>1.፩.አ. 2.፪.ል. 3.፫.ፋ. 4.፬.ወ. 5.፭.የ. 6.፮.ቤ.</u>

<u>7.፯.ጣ. 8.፰.የ. 9.፱.ው. 10.፲.ጣ.</u> ይሆናሉ።

እንዲሁም በፊደላት ብቻ የበገናው አውታሮች ስም በመሆን ያለ ቁጥር ሲገለጡ ደግሞ

B. አ. ል. ፋ. ወ. ያ. ቤ. ጣ. የ. ው. ጣ. ናቸው።

ትርጉማቸው በክፊል. <u>አልፋ.</u> ምሥራቅ፤ <u>ወየ</u> ምዕራብ፤ <u>ቤጣ.</u> ሰሜን፤ <u>የውጣ.</u> ደቡብ፤ ማለት ሲሆን፤

እንደገና ደግሞ በአብ በወልድ በመንፈስ ቅዱስ በቅድስት ድንግል ማርያምና በ፲፪(12) ሊቃነ መላእክት ይመሰላሉ ወዘተርፈ።

፪ኛ/2/ የበገና አውታሮች ወይም ክሮች እንደገና በ፲ሩ /10/ ቃሉችና በ፫ት/3/ ዓይነት የቅዱስ ያሬድ የዜማ ምልክቶችን የመሰላሉ።

እነዚህም ግዕዝ፣ አረራይ፣ ዕዝል፣ ሲሆኑ አሁንም እነዚህ በእያንዳንዱ የበገና ክር በስምነት ሲወከሉ በቁጥርና በፊደል በዝርዝር ለእየብቻም ሲተነተኑ፣ እንደሚከተለው ይሆናሉ።

A. 1.ዕ.ግ. 2.ይ.ዕ. 3.ቮ.ዝ. 4.ዎ.አ. 5.ሯ.ረ. 6.ጀ.ራ. 7.ጀ.ይ. 8.ጀ.ዕ. 9.ፀ.ዝ. 10.ፐ.ል. ናቸው።

እንደገና በፊደላት ብቻ ያለቁጥር ሲፃፉ ደግሞ፣

B. ግ. ዕ. ዝ. አ. ረ. ራ. ይ. ዕ. ዝ. ል.

ይሆናሉ ማለት ነው።

የቅዱስ ያሬድ የዜማ ዓይነትና ምሳሌያቸው፤

እነዚህም ቃላት ግዕዝ፣ አረራይ፣ ዕዝል ሲሆኑ ትርጉማቸው ደግሞ ግዕዝ በአብ፣ አረራይ በመንፈስ ቅዱስ፣ ዕዝል በወልድ በእመ-በርሃን እንደገና ደግሞ በበራሪ ፫ት(3) ዓይነት ወፎች በተመሰሉ በሚካኤል፣ በገብርኤል፣ በሩፋኤል፣ ይመሰላሉ ወዘተርፈ።

እንዲሁም ደግሞ በብሉይ ከዳን ገዜ የነበሩ የዜማ አይነቶች ግዕዝና አረራይ ብቻ ሲሆኑ ዕዝል የመጣው መድኃኒታችን ኢየሱስ ክርስቶስ ፍጹም ሰው ፍጹም አምላክ ሆኖ ከቅድስት ድንግል ማርያም ከተወለደ በኋላ በቅዱስ ያሬድ ገዜ መሆኑን የተረጋገጠ ቢሆንም በዚህ ምክንያት ነው፣ ዕዝል ከላይ የስም ተራውን ሳይጠብቅ መንፈስ

ቅዱስን አልፎ በወልድ የተሰየመው በማለት በትህትና አስገነዝባለሁ።

እንደገና ደግሞ ፲ሩ/10/ የበገና አውታሮች ወይም ክሮችን የሚወክሉ በ፲ቱ /10/ ቃላት ማለትም በጽላቱ ወይም በታቦቱ ላይ የሚጸፉ አልፋ፣ ወይ፣ ቤጣ፣ የውጣ፣ የአምላክ ነቡዕ /የምሥጢር/ ስሞች ሲሆኑ፣

ደግሞም እንዲሁ በቅዱስ ያሬድ የዜማ ምልክቶች የተመሰሉ 10/፲ሩ/ የበገና አውታሮችን የሚወክሉ ግዕዝ፣ ዕዝል፣ አረራይ የተባሉ እነዚህም የአምላክ ስም ናቸው፣

ሁለቱም የአምላክ ስሞች በፊደልና በቁጥር ሲተነተኑ ሁሉም አሥር በመሆን ፲/10ሩን/ የበገና

አውታሮች ወይም ክሮችን እንደሚወክሉ የታወቀ ነው።

ስለዚህ ሁለቱም የአምላክ ስሞች በመሆን እንደ ቢሆኑም በትርጉም ግን የማይገናኙ የተለያዩ መሆናቸውን ለአንባቢያን አሳስባለሁ።

ትርጉማቸው የተለያየ መሆኑንም አስቀድሞ በመነሻው ላይ በእያንዳንዳቸው ተገልጿል።

ይሁን እንጂ ከላይ በተደጋጋሚ ስለ ፲ሩ/10/ የቅዱስ ዳዊት የበገና አውታሮች ወይም ክሮች በምን እንደሚመሰሉና እንደሚወከሉ ከአነማስረጃውና አመጣጡ ጭምር የቀረበ ስለሆነ በማስተዋል ይመልከቱት።

እንደዚሁም ደግሞ በመጽሐፈ ሄኖክ ዘአዩኅይ ራኁኤል ስለበገና ሲያብራራ ቅዱሳን የሆኑ መላእክት

በጽርሐ አርያም መንበረ ፀባዖት ቅድስት ሥላሴ ለሕያው እግዚአብሔር ፳፬/24/ ሰአታት ሙሉ ምሥጋና የሚያቀርቡበት የተቀደሰ መሣሪያ ነው በማለት በሚገባ አረጋግጧል።

ይሁን እንጂ በዚህ ጥናት ላይ ከፍ ብሎ በፊደላትና በቁጥር ሁለት፤ ሁለት ጊዜ በተደጋጋሚ እንደተብራራው ሁሉ፤

<u>የመጀመሪያው</u> የታቦተ ጽዮን ምስል በሚገኘው በካራን ቤተ መቅደስ ከ፭፻፵፪/5400/ ከ.ፈ./B.C/ በኢትዮጵያ የተመሰረተ መሆኑን በታወቅም፤

<u>ሁለተኛው</u> የታቦተ ጽዮን ምስል በነበረባት በጥንት ኢትዮጵያ በላዕላይ ግብጽ በ፲፰፻፺፱ /3950/ ከ.ፈ. /B.C/ ጀምሮ በገና ለእውነተኛው አምላክ ምሥጋና የሚያቀርብበት መሣሪያ መሆኑን በደንብል

/ፓፒረስ/ የተጻፈ ምሥጢረ ካህናት ዘአዶናይ ራፋኤል ያረጋግጥልናል።

ስለዚህ ከዚህ በላይ ከተገለጸው ጊዜና ዘመን ጀምሮ ሳይቋረጥ ሲያያዝ መጥቶ በገና ለሕያው እግዚአብሔር ብቻ ምሥጋና የሚቀርብበት የተቀደሰ መሣሪያ መሆኑን በመቁጠር በእናት ኢትዮጵያ ቀጥተኛ ተዋሕዶ ቤተ ክርስቲያንና በሌላ መንግሥት በአጼ ግሥት ጊዜ ብቻ የሚያረያርና የሚዘመር ሲሆን፤

በተለይ ደግሞ በወፀይ ጾምና በገና የልደት ጾም፤ በየመ ፍልሰታ ጊዜ ፍጹም ሰው ለሆነው ለእውነተኛው አምላክ ሕያው እግዚአብሔር ለመድኃኔዓለም ኢየሱስ ክርስቶስና ለእናቱ ለቅድስት ድንግል ማርያም እንዲሁም ለመላእክት፤ ለጻድቃንና ለሰማዕታት፤ ለነቢያትና ለሐዋርያት፤ በክብረ በዓላቸው እነሱን

በማመለክት ለዕለቱ ተስማሚ የሆነ መዝሙር በማዘጋጀት ይዘመርላቸዋል።

የበገናው መዝሙር አብዛኛው መንፈሳዊ ሆኖ ነገር ግን ከሀናቱንና ነገሥታቱን ልዑላኖቹንና መኳንንቱን በቅኔ ግጥም የሚወጋና የሚኮንጥ አልፎ አልፎ እንዳለበት ባይታበልም፤

በገናውን የሚደረድሩት የነበሩ ደግሞ የዛሬን አያድርገውና አብዛኞቹ ካህናትና ነገሥታት ልዑላንና መኳንንት የሴት ወይዘሮዎች እንደነበሩ በሁሉም ሰው ዘንድ የታወቀ ስለሆነ አይታበልም።

ስለዚህ በገና የተለያዩ ቅርፆችንና የበገናው ክሮች ወይም አውታሮች ፲/10/ መሆናቸውን የገለጸልን ደግሞ ከፍ ብሎ እንደተጠቀሰው ሁሉ የትውልድ ሐረጉ ኢትዮጵያዊ ሆኖ በኢየሩሳሌም

የነገሠው ልበ አምላክ በመባል የሚታወቀው ቅዱስ ዳዊት በ፩ሺ፬፻ /1400/ ከ.ፊ. /B.C./ እንደሆነ እውነት ቢሆንም፣ ቅዱስ ያሬድም በዜማ መልክቶቹ አረጋግጠልናል።

ነገር ግን ከዚያ በፊት የነበረው የበገና ቅርጽ የተለያየ መሆኑን እንደተጠበቀ ሆኖ ክሮቹ ወይም የአውታሮቹ ቁጥር ግን /7/፯ት፣ /10/፲ር፣ /12/፲፪ት፣ /14/፲፬ት፣ /24/፳፬ት እንደ ነበሩ መጽሐፈ ምሥጢረ ካህናት ዘአዶናይ ራፋኤል በሚገባ ያስረዳናል።

ስለዚህ በገናና መዝሙረ ዳዊት ለኢትዮጵያውያን የተቀደሱ የጸሎትና የምሥጋና መሣሪያዎች መሆናቸውን የተረጋገጠ እውነት ነው።

ይሁን እንጂ በቢ.ቢ.ሲ /B.B.C/ ቴሌቪዥን የተጠየቅነው በድጋሚ ከእናት ኢትዮጵያ ውስጥ

አባ ተስፋ ሥላሴ ሞገስና አቶ ዓለሙ አጋ ብቻ ብንሆንም፤ እኔ አባ ተስፋ ሥላሴ ሞገስ የተጠየኩት ስለ መዝሙረ ዳዊት ታሪካዊ አመጣጥና ሌላም የተለያዩ በጣም ጠቃሚ የሆኑ ጥያቄዎች ሲሆን፤

እንዲሁም ደግሞ በመንፈስ ቅዱስ የኔ ልጅ የሆነ የበዓና ሊቅ ክቡር አቶ ዓለሙ አጋ፤ የተጠየቀው ስለ በዓና ድርደራና የዜማው ታሪካዊ አመጣጥና ሌሎች የተለያዩ ጥያቄዎች እንደሆኑ አይካድም።

ክቡራን አንባብያን የሁለታችን ቃለመጠይቅ በቪዲዮ ተቀርጾ በቢ.ቢ.ሲ./B.B.C/ እና በሲ.ኤን.ኤን. /C.N.N/ እየታየ ቢሆንም እዚህ ላይ በጥናቴ መጨረሻ ስለ በዓና ታሪካዊ የሆነ አመጣጥ በአጭሩ ሆኖ የገለጽኩት ለመግቢያና ለመታሰቢያ ያህል

ቢሆንም ነገር ግን ጠለቅ ያለ ምርምራዊ የሆነ ዝርዝር ጥናቱን ደግሞ ለባለሞያዎቹ የተውኩት መሆኑን በአክብሮት አስገነዝባለሁ።

<u>ማስረጃ ስለበዓና ከደራሲው</u>

መዝ. ፻፵፫፣ ፱፡-፲/143፣9-10/

መዝ. ፴፪፣ ፩-፬ /32፣ 1-4/

መዝ. ፻፶፣፫-፮ /150፣ 3-6/

መዝ. ፺፩፣፩-፬ /91፣1-4/

፩ኛ ዜና መዋ.ም.፲፣፮-፯ /10፣6-7/

፪ኛ ዜና መዋ. ም. ፳፱፣፳፭-፳፮ /29፣25-26/

፩ኛ ዜና ም.፲፭ ቁ.፲፱-፳፱ /15፣19-29/

፩ኛ ዜና ም. ፲፮፣ ፭-፯፣ ፳፰-፵፫ /16፣5-7፣ 28-43/

መዝ. ም.፹ ቁ.፩-፬ /80፣1-4/

መዝ. ም. ፻፵፮፣ ፯-፲ /146፣7-10/

፪ኛ. ሣሙኤል. ም.፭፣ ፬-፮ /5፣4-6/

አባ ተስፋ ሥላሴ ሞገስ

ስለበገና ጥቅስ

ከባለሙያው ከዓለሙ አጋ በከፊል፤

ዘፍ.ም.፬ ቁ.፳፬ /4:24/

1ኛ ሣሙኤል ም. ፲፮ ቁ.፲፮-፳፫ /16:16-23/

2ኛ ሣሙኤል ም.፮ ቁ.፭ /6:5/

ራእይ ም.፲፬ ቁ. ፪ /14:2/

ሌላም አለ ለጊዜው ግን እነዚህ ይበቃሉ።

አባ ተስፋ ሥላሴ ሞገስ፤

2. ሐ. **<u>አጭር የእምነት ርዕስ በኢትዮጵያዊ ኦቪ ወልድ መንፈስ ቅዱስ በመለኮት በባሕርይ በሕልውና ፅድ አምላክ ናቸው።</u>**

ሀ. ትክክል የሚሆኑ በመለኮት ፩ድም ፫ት ናቸው።

ለ. እኔ እውነተኛ መንገድ ነኝ በእኔና በአብ በመንፈስ ቅዱስ መካከል ልዩነት የለንም በስም ፫ት ስንሆን ፩ድ እግዚአብሔር ነን አላቸው።

ሐ. ፫ት፣ ሲሆን ፩ድ ፩ድ ሲሆን ፫ት የሆነ ፈጣሪ /አምላክ/።

መ. መለኮት በተዋሕዶ ፍጹም ሰው ሲሆን፣ ሰውም በተዋሕዶ ፍጹም መለኮት ነው።

ሠ. ጽዮን ታቦት፣ ጽዮን ተራራ፣ ጽዮን መጠጊያ፣ ጽዮን ማደሪያ፣ ጽዮን መድኃኒት፣ ጽዮን እናታችን ቅድስት ማርያም መማፀኛ።

1. ካመንህ ይህ እውነተኛ እምነት ነው።
2. እነዚህ ከዚህ በላይ የተገለጹት የእምነት ቃላቶች ቅዱስ ማርቆስ ኢትዮጵያዊ ነው ከሚለው መጽሐፍ ነው።

በአባ ተስፋ ሥላሴ ሞገስ
፲፱፻፹፬ /1984/

2.C. SHORT TITLE OF FAITH IN ENGLISH

The Father, The Son, The Holy Sprit, by the Divine, by the Nature, by the Existence or by the Almighty, are one (1) God.

A. The equals are in divine, Unity and Trinity. (1 and 3)

B. I am the right way, in me, and in Father, in the Holy Sprit, no differences between us, in name we are three, (3) and (1) God He said (3 and 1).

C. The Trinity (3) in Unity, (in 1) and the unity, (1) in Trinity, (in 3) is God the creator.

D. The Divine in Unity became a Perfect Man, and the Man in Unity is a Prefect Divine (God).

E. Zion the Ark of covenant, Zion the mountain, Zion the shelter and the forest, Zion the habitation, Zion the medicine, Zion our mother virgin St. Mary, appeals in our Name.

1. If you believe, this is the true Faith.
2. These words of faith mentioned above are from the book "Saint Mark is an Ethiopian".

By Abba Tesfa Selassie Moges 1984
Addis Ababa

4.መ. አጭር መልስ፤ ለኢ.ኤ.ዋ.ሲ፡ ባጅ፡

በእናት ኢትዮጵያ ብቻ በ፲፫ /13/ መሮች በእየቀኑ የሚነበቡ የቅዳሳንና የመላእክት፤ የሰማዕታትና የጻድቃን፤ የነገሥታትና የመኳንንት፤ እንዲሁም የዘመናት ቀመርና በጣም አስደናቂ የሆነ ታሪክን የያዙ በእጅ የተጻፉ የብራና ፬ት /4/ የሥንክሣር መጻሕፍት፤ በብሪትሽ ሙዚየም የምሥራቅ ክፍል ቁ. 660-661 በሰጡት መለያ ቁጥር መኖሩ የተረጋገጠ ሲሆን፤ እንደአጋጣሚ ሆኖ ይህ ቁጥር መጽሐፈ ሥንክሣር በኢትዮጵያውያን ከ500-661 ዓ.ም. በእጅ የተጻፈበት ዘመን ነው።

የሥንክሣር መጻሕፍቶቹ የያዙት ታሪክ በዚያን ዘመን የክርስትና እምነት የተጀመረባቸውና በብዛት የተስፋፋባቸው ሃገሮች እንደሆኑ ባይታበልም፤ እነዚህም የቅዳሳን ታሪክ የሆነ ሥንክሣር የተጻፈበት ሃገር ኢትዮጵያና ዘርፎቿ፤ ምሥር እንዲሁም ኢየሩሳሌም፤ በጠቅላላው መካከለኛው ምሥራቅ ሲሆኑ፤ ከአውሮፓም ሮም ግሪክና አርመን ናቸው፤ የሥንክሣር መጽሐፉ የእነዚህን ሁሉ ሀገሮች የቅዳሳን ታሪክ በመጠኑ የሚዳስስ ሲሆን፤

ስለዚህም ነው ኢትዮጵያውያን አባቶችና ሊቃውንት በሥንክሣሩ ውስጥ የሚገኙ ልዩ ልዩ የሆኑ የባዕድ ስሞችን ያስገቡበት ዋና ምክንያት ደግሞ ሐዋርያት ዲድስቅልያና ቀሌምንሶስ (ሲኖዶስ) በሚባሉ የእምነትና የቀኖና መጻሕፍቶቻቸው ውስጥ

የእየሀገሩ ሰዎች ሁሉ የክርስትና ስም ሆኖ እንዲጠሩበት በወሰኑት መሠረት መሆኑን አይካድም፤ ስለዚህ የብዙ ሰማዕታትና የጻድቃን ስሞችን የያዘ መጽሐፍ ነው።

<u>ነገር ግን</u> ኢ.ኤ. ዋሊስ /ባጅ/ የተባለ ግለሰብ፤ በ፲፱፻፺፮ /1976/ እ.ኤ.አ. መጽሐፍቶቹን ከግዕዝ ቋንቋ ወደ እንግሊዝኛ ቋንቋ ተርጉሜያቸዋለሁ ብሏል፤ ሙከራው የሚደነቅ ሲሆን እኔ ግን በትክክል እንዳልተተረጐሙ ነው የምረዳው።

<u>የተርጓሚው</u> ግለሰብ እንደገና ድጋሚ የሆነ ስህተት ደግሞ፤ ሥነክሣሮቹ ወደ ግዕዝ የተተረጎሙት ከግብጽ፤ ከሶርያ፤ ከግሪክ ነው ብሏል፤ ያልሆነውን ሆነ ማለት ቋንቋውን በትክክል እንዳልተረዳው ከመግለጹም በላይ ከቅንአትና ምቀኝነት አልፎ ሌላ መሆን አይችልም፤
እውነት ከሆነ ደግሞ ግዕዙ ተተረጎመባቸው የተባሉ መጻሕፍት የሚገኙበት ቦታና ቁጥርም ጭምር ማለትም ከፍ ብሎ የግዕዙን መጽሐፍ ያገኘበትን እንደጠቀሰው ሁሉ፤ አሁንም ግዕዙ ተተረጐመባቸው የተባሉት መጽሐፍት የሚገኙበትን ቦታና ሀገር ሳይቀር፤ መግለጽ ነበረበት፤ ነገር ግን ስለሌሉና ሐሰት ስለሆነ አልተጠቀሱም።

<u>ለዚህም መልስ፤</u> ለባዕዶችም ሆነ ለወገኖች የማስነገዝበው ዋና ቁም ነገር፤ በመጻሕፍቶቹ ውስጥ ያለው የግዕዝ ቋንቋ በትክክል ከኢትዮጵያዊ ባሕርይ

የፈለቀ የመጀመሪያ ምንጭ የሆነ ቋንቋ ነው እንጂ የትርጉም ቃል ያለመሆኑን በሚገባ ጥርት አድርጎ ሥንክሣሩ ስለሚያስረዳ ከገባቸው እንደገና እንዲያነቡት እጠይቃለሁ።

<u>የተከበራችሁ</u> አንባብያን፤ ከላይ የሥንክሣሩ መጻሕፍት ተተርጎመባቸው የተባሉ ሀገሮች እንደ ኢትዮጵያ ፲፫ /13/ ወሮች የሌላቸው ከመሆኑም በላይ እንኳንስ ከሯያ እስከ ፭፻፷፩ /500-661/ ዓ.ም. ቀርቶ በአሁኑ በ፳፩ኛው /21/ ክፍለ ዘመን ውስጥም ቢሆን የእየወሩ ሆኖ በእየቀኑ የሚነበብ መጽሐፍ ፈጽሞ እንደሌላቸው የተረጋገጠና የታወቀ ስለሆነ የተተረጎመ ነው የሚለው ቃል ፈጽሞ የሐሰት አነጋገር መሆኑን በሚገባ አረጋግጣለሁ።

በተጨማሪ በኢትዮጵያ ፲፫ /13/ ወሮች ስንል ፲፪ቱ /12/ ወሮች እያንዳንዳቸው ፴ /30/ ቀናት ሲኖራቸው ፲፫ኛው /13/ ወር ጳጉሜን ግን ለ፫/3/ ዓመታት ፭/5/ ቀን ሲኖሩት በ፬ኛው /4/ ዓመት ደግሞ ፮/6/ ቀን አለው።

የ፲፫ቱ /13/ ወሮች ትርጉም ደግሞ በ፲፫ቱ /13/ የኢትዮጵያውያን ነገሥታት ስም የተሰየመ ነው፤ ፲፪ቱ /12/ ነገሥታት እያንዳንዳቸው ፴/30/ ዓመት ወይም ቀናት ሲነግሡ፤ ነገር ግን ጳጉሜን በሚል ስም የነገሡ ፪/2/ት ወንድማማቾች ነገሥታት አንዱ ፭/5/ ዓመት ወይም ቀን ሲነግሥ፤ ሌላው ደግሞ ፮/6/ ዓመት ወይም ቀን ነግሷል፤ ሮማውያንም ከእኛ

በመውሰድ የወሮቻቸውን ስም በነገሥታቶቻቸው ስም እንደ ኢትዮጵያውያን ለመቀመር ሞክረው ሳይሳካላቸው ቀርቷል።

አንባቢያን ሆይ፤

ሌላው በጣም የሚያሳዝነው ደግሞ ስለተአምረ ማርያም ነው፤ ይኸውም ከዓረብኛ ወደ ግዕዝ የተተረጐመ ተብሎ ነው የሚነገረው፤ ዓረቦች እንኳንስ በዚያን ዘመን መጽሐፉ ሊኖራቸው ቀርቶ በአሁኑ ጊዜም ቢሆን መጽሐፉ የላቸውም፤ ጨርሶ መኖሩንም እያውቁትም፤ በመጽሐፉ ውስጥ የሚገኘው ዓረፍተ ነገርና ቃላትም ከዓረብኛ ቋንቋ ጋር አይገናኝም።

ስለ እመብርሃን ሥራ በመጠኑ የሚናገረው ተአምረ ማርያምን መጽሐፍ የደረሱና የጻፉ የሐይቅና የዘመዶ ገዳማት የነበሩ አባ ሚካኤልና አባ ገብርኤል የሚባሉ መነኮሳት ናቸው። መቃብራቸውም መጽሐፉ በተጻፈበት የተቀደሰ ሥፍራ በየጁ ገነተ ልዑል ጉባርጇ ማርያም ይገኛል።

ለወደፊት ራሱን በቻለ ርዕስ ይቀጥላል።

አባ ተስፋ ሥላሴ ሞገስ፤
፲፱፻፺፭ /1991

4.D. A Short Answer For E.A.Walis Badge

The Librarian
British Council
Addis Ababa

Dear Sir,

Aba Tesfa Silassie Mogus a noted Ethiopian scholar and monk has a strong objection against the assertion on the source of the translation of the Ethiopic Synaxarium /መድሐፈ ሥንክሣር/ by E.A. Wallis Budge, being stated that the Ethiopic Geeze were translated from Arabic, Greek, Syriac.

His reasons for his objection is that the countries mentioned as the origin of the Synaskarium do not have 13 months in their calendar. Therefore, since they could not be able to base the histories of the martyrs, saints archangels etc. to be read throughout the year on a daily basis by dividing the year into 13 months and each month into 30 days and the 13th month Pagumen into 5 days and in leap year into 6 days.

The meanings of the 13 months are as the following in short. According to the ancient Ethiopian manuscript book of glory of the kings. The memory to the 13 very earliest the Ethiopian kings, called by their names the

13 months or years stating from the first king September and to the last 2 brother kings called Pagumen.

Also another evidence according to the secret book of Adonay Raphael that tell us about the ancient history of Ethiopia, and the 13 months and years. The 12 kings are ruled Ethiopia each of them 30 days or years, in the 12 months. But from the 13th month and kings there are 2 brothers king in the same name called Pagumen, one of them ruled 5 days or years and the other one also 6 days or years.

Aba Tesfa further mentioned that he admires the British Museum for keeping the Ethiopic Geeze Senksar giving its library code 660, 61 upon which Mr. Budge have been able to translate it into the English language. Furthermore, Budge confirmed that the volumes of the Ethiopic Senkesar were produced written in parchment in Geeze, which he used for his translation.

Nevertheless, there was no mention either on a footnote or any other reference of the whereabouts of the original manuscripts he mentioned as the original source for the translation into Geeze. This by itself proves without any shadow of doubt of the non-

existence of the manuscripts to be the source of the Senkesar.
Therefore until such time that the so-called manuscripts are produced either from the British Library or any library in the world it will be concluded that it is pure fabrication.

From an Observer

እዚህ ላይ ደግሞ የክቡራን ኢትዮጵያውያን ወዳጆቼን ስም እጠቅሳለሁ፤

1.፩ኛ/ ክቡር አቶ በቀለ አሳምነውና

2.፪ኛ/ ክቡር አቶ አበራ ሞልቶትን፤

3.፫ኛ/ ለቅዱስ ሚካኤልና ገብርኤል ሩፋኤል ማኅበርተኞች በሙሉ፤

ከእነሚስቶቻቸውና ልጆቻቸው ጋር ረጅም እድሜ ከእንጀራ ጋር እንዲሰጣቸው ከልብ እመኛለሁ፤

አባ ተስፋ ሥላሴ ሞገስ፤

3.ሐ. አሳዕር ምስጋና ከቢ.ቢ.ሲ

British Broadcasting Corporation Broadcasting House Queen Margaret Drive Giasgow G12 8Dg
Telephone 0141 339 8844 Textphone 0141 357 4035

BBC Scotland
Arts & Factual Entertainment Television

11th August 2001

Dear Aba Tesfa

I just wanted to thank you very much for agreeing to be interviewed by professor Germain Greer for our network documentary programme on the Psalms of David in the Art That Shook the world series. It was a great pleasure to meet you and thank you for your hospitality. We felt interview was very valuable contribution to the programme and I do hope enjoyed the tape of the programme.

With best wishes

Joan Raba
Production Manager
The Psalms of David

Title

Who were the three wise men?

The Four Questions for Abba Tesfa Selassie Moges, B.B.C. Film. About the three wise men and frankincense; for young children's program. November 18,1996.

Content

1. **Who were the wise men who visited Jesus in Bethlehem?**
2. **What is the story of their journey to Bethlehem? Did they follow a star?**
3. **Why did the wise men take gold frankincense and myrrh to Jesus?**
4. **Why is Frankincense used by the Ethiopian Tewahido Orthodox Church?**

Thank you very much for your help with best wishes.

By, Bill Locke
B.B.C. Television – Scotland

This prudence questions is translated in to Ethiopic; by Abba Tesfa Selassie Moges, See next Page.

ሁለተኛ መጽሐፍ

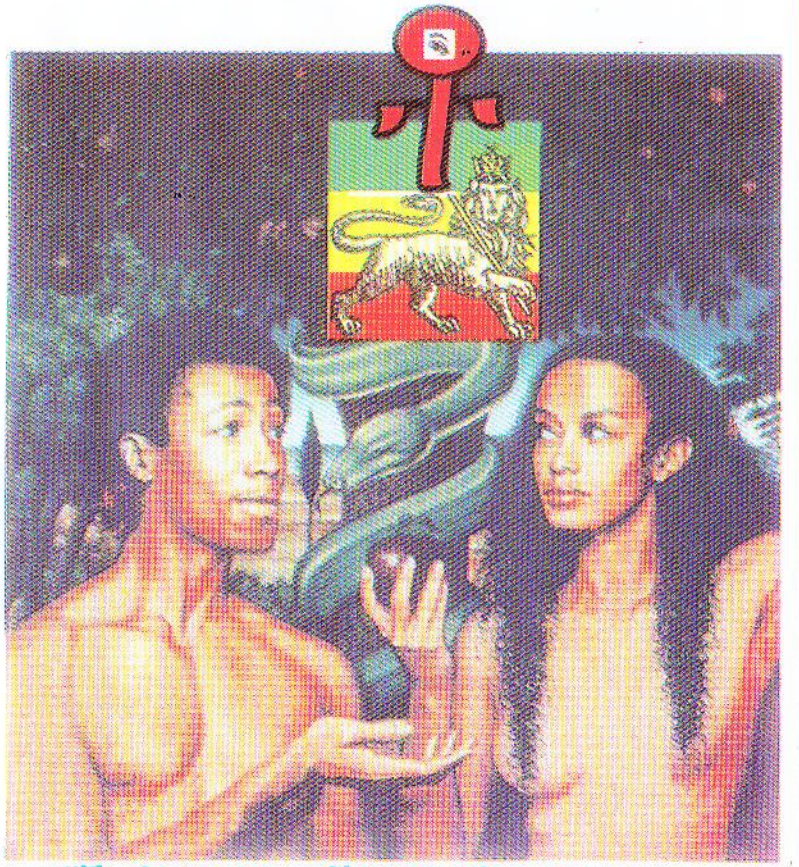
ሦስቱ ሰብአ ሰገሎች እነማን ነበሩ?

ስለ አራቱ ጥያቄዎች፣ በቢል ሉኬ ከቢ.ቢ.ሲ. ቴሌቪዥን ስለ ሦስቱ ጥበበኞች ሰዎችና የክርቤ ዕጣን ለወጣት ልጆች ዝግጅት፣ ለአባ ተስፋ ሥላሴ ሞገስ የቀረበ፣ ኖቬምበር ፲፰፣ ፲፱፻፺፮ /18፣1996 እ.ኤ/ ፱፣፲፱፻፹፱ ኅዳር /9፣1989 ዓ.ም./

አርእስት

1. ሦስቱ ሰብአ ሠገሎች እነማን ነበሩ? ኢየሱስ ክርስቶስን እስከ ቤተልሔም ድረስ ሄደው የነበኑት?
2. ወደ ቤተልሔም የሄዱት የጉዟቸው ታሪክ ለምን ነበር? በእውነት ኮከቡን ተከትለው ነበር የሄዱት?
3. ሦስቱ ሰብአ ሠገሎች ወርቅ፣ ከርቤና ዕጣን ይዘው ወደ ኢየሱስ ክርስቶስ የሄዱት ለምን ነበር?
4. ክርቤ በኢትዮጵያ ተዋሕዶ ኦርቶዶክስ ቤተ ክርስቲያን ጥቅሙ ለምንድን ነው?

የጥያቄዎቹ ጥበብ
ትርጉም በአባ ተስፋ ሥላሴ

፩ኛ. የሰው ዘር መጀመሪያ ማን ነው፣
ድንቅነሽ (ሉሲ) አዳምና ሔዋን፣
የጥቁር ጠይም ኢትዮጵያውያን፣
ሀ. (ተዓምረኛዋ ዐይን በሕይወት ምስል ውስጥ)
2ኛ. Who is the origin of the man.
Dinkinesh (Lucy) Adam & Hewan. (Eve)
The black (brown) Ethiopians.
A. (The Mir[illegible] Eye in the symbol of life)

ይህ ቅዱስ ገብርኤል ነው::

በቅድስት ማርያም በግራ በኩል የሚሣለው::

This is St.GABRIEL Painting

By the Left side of St.MARY

ዳን.ም.፰.ቁ.፲፮.(8.16) ሉቃ.ም.፩.ቁ.፲፱.(1.19)

ይህ ቅዱስ ሚካኤል ነው::

በቅድስት ማርያም በቀኝ በኩል የሚሣለው::

This is St. MICHAEL Painting

By the Right side of St. MARY

ዳን.ም.፲.ቁ.፲፫,፳፩.(10.13,21.)ም.፲፪.ቁ.፩.(12.1.)

ከዳዊት መዝሙር አንድ ክፍል ከግጥም ጋር፡
From the Psalms of David one part with poem

፩. ቅድስት ድንግል ማርያም የመድኃኔ ዓለም ኢየሱስ ክርስቶስ እናት፤
1. St. Vérgne Merry, the Mother of Salivation Jesus Christ.

ሁለተኛ መጽሐፍ
አርእስት
አራቱ ጥያቄዎች፣ ከቢ.ቢ.ሲ. ቴሌቪዥን ስለ ጥበበኞች ሰዎችና ዕጣን ለወጣት ልጆች ዝግጅት፣ በቢል ሎኬ ለአባ ተስፋ ሥላሴ ሞገስ የቀረበ፣ኖቬምበር ፲፰፣፲፱፻፺፮ /18፣1996 እ.ኤ.አ/ ፱፣፲፱፻፹፱ ጎዳር /9፣1989ዓ.ም./ በኢትዮጵያ።

የጥያቄዎቹ ጥበብ
ትርጉም በአባ ተስፋ ሥላሴ

1. ሦስቱ ሰብአ ሰገሎች እነማን ነበሩ? ኢየሱስ ክርስቶስን እስከ ቤተልሔም ድረስ ሄደው የነበኑት?
2. ወደ ቤተልሔም የሄዱት የጉዟቸው ታሪክ ለምን ነበር? በእውነት ኮከቡን ተከትለው ነበር የሄዱት?
3. ሦስቱ ሰብአ ሰገሎች ወርቅ፣ ከርቤና ዕጣን ይዘው ወደ ኢየሱስ ክርስቶስ የሄዱት ለምን ነበር?
4. ከርቤ በኢትዮጵያ ተዋሕዶ ኦርቶዶክስ ቤተ ክርስቲያን ጥቅሙ ለምንድን ነው?

አርእስት

ሦስቱ ሰብአ ሰገሎችና ሁለቱ ልዑላን ኢትዮጵያውያን መሆናቸው ተረጋገጠ።

አጭር መልስ በአባ ተስፋ ሥላሴ ስለ አራቱም ጥያቄዎች፣ ከቢ.ቢ.ሲ. ቴሌቪዥን ስለ ተበበኞች ሰዎችና ለወጣቶች ዝግጅት፣ በቢል ሉኬ የቀረበ፣ ኖቬምበር ፲፰፣፲፱፻፺፮ /18፣1996/ በፊሪንጅ፣ ጎዳር ፱፣፲፱፻፹፱ /9፣1989 ዓ.ም./ በኢትዮጵያ።

ማውጫ

ክፍል አንድ

መግቢያ ---------- 5/ ፭
መቅድም ---------- 7/ ፯
ሀ. የትርጉም ዘዴ ---------- 9/ ፱
ለ. አጭር ታሪክ ስለ አይሹር ፩/1ኛ/ --10/ ፲
ሐ. ጥበበኞቹ ነገሥታት ማለት? --------15/ ፲፭
መ. አይቴ ብሔራ ለጥበብ ----------17/ ፲፯

ክፍል ሁለት

1. መልስ ስለ ጥያቄ፣ ቁጥር አንድ ------ 21/ ፳፩
ሀ. የነገሥታቱ ስምና የትውልድ ቦታ----- 26/ ፳፮
ለ. ኖስትርዳሞናስና የኢትዮጵያ ፲፱፻፶፬/1994--28/ ፳፰
ሐ. ስለ ሰብአ ሠገል መግለጫ ---------- 31/ ፴፩
1. መልስ ስለ ጥያቄ፣ ቁጥር ሁለት ------ 33/ ፴፫
2. መልስ ስለ ጥያቄ፣ ቁጥር ሦስት -------35/ ፴፭
3. መልስ ስለ ጥያቄ፣ ቁጥር አራት ------39/ ፴፱
ሀ. አጭር ምሥጋና ከቢ.ቢ.ሲ. ------45/ ፵፭

ማስረጃ/ዋቢ/፡አብሮ ከጥናቱ ጋር የተካተተ ነው።

መግቢያ፤

በጣም ብዙ የሆኑ የዓለም ተመራማሪዎችና ሊቃውንት ምሁራን፤ አገር ጉብኝ የሆኑ /ቱሪስቶች/፤ በእየጊዜው የሚቀያየሩ የተለያዩ ሀገሮች አምባሳደሮችና ጸሐፊዎች/ዲፕሎማቲኮች/ እንዲሁም ደግሞ የተለያዩ የግል ተመራማሪዎችና ሰላዮች የሆኑ አጥኝዎች፤

የእናት ቤተክርስቲያናችንና የእናት ሀገራችንን ቅድመ ጥንታዊና ጥንታዊ ዘመናዊ ታሪክና በከርሠ ምድር ውስጥ የሚገኙ ልዩ ልዩ የሆኑ ማዕድናቷ ሳይቀር ከሞላ ጐደል ከፍ ብሎ በቅደም ተከተል የተጠቀሱ ሰዎች በእየሞያቸው የተለያዩና በሺ የሚቆጠሩ በጣም ጥልቅ የሆነ ምርምር የተደረገባቸው መጻሕፍት እንደ ጸራልን የተረጋገጠ የማይካድ እውነት ነው።

ስለዚህ እኔም ለእናት ሀገሬና ለእናት ቤተ ክርስቲያኔ የሚጠቅሙና እንዲሁም ደግሞ ለዓለም ታሪክ ጸሐፊዎች የሚረዳ የተዛባውን በትክክል

ከማስረጃ ጋር አርሜ አስተዋጽዖ የሚያደርጉ ብዙ የሆኑና የተለያዩ መጻሕፍቶችን አዘጋጅቼ በገንዘብ /ኢኮኖሚ/ እጦት ምክንያት ሳይታተሙ ተጠርዘው የተቀመጡ መሆኑን በዚህ አጋጣሚ በአክብሮት አሳስባለሁ።

ቢሆንም ይህ ጥናት የተዘጋጀው ደግሞ እውነት ወዳጆች የሆኑ በዓለም የተዛባውን ታሪክ እንዲቃናላቸው ፈልገው፣ የወጣቶች ዝግጅት /ፕሮግራም/ በሚል ርዕስ፣ ይዘው ትክክለኛ የሆነ መልስ የሚሰጣቸውን ሰው በመፈለግ ላይ እንዳሉ፣ በአዩ ተሸመ ልሣኑና በወጣት ያሬድ ይፍሩ አማካኝነት ወደኔ ይዘዋቸው እንደ መጡ እውነት ሲሆን፣ ፈረንጆቹ ለሁላችን የላኩልን የምሥጋና ደብዳቤ ከቪዲዮ ክር ጋር በዚህ ጥናት ውስጥ በመጨረሻ ገጽ የቀረበ ስለሆነ ይመልከቱ። ስለዚህ በዚል ሎክ መሪነት ከቢ.ቢ.ሲ ስኮትላንድ ተነስተው እውነት ፍለጋ ኢትዮጵያ መጥተው ስለ ሠብዓ ሰገሌች ምንነት ላቀረቡልኝ ፬ት /4/ ዓይነት

ጥያቄዎች የሰጠኋቸው ጥናታዊ የሆነ መልስ፣ በቪዲዮ ቀርፀው ለዓለም ሕዝብ በኢንተርኔትና በሲኤን ኤን ያስተላለፉትን፣ ለወገኖቼ ይጠቅማል ብዬ በመገንዘብ፣ ከ፲ሩ (10) የቢ.ቢ.ሲ. (B.B.C.) ጥያቄዎች ከተዘጋጀው መጽሐፍ ጋር ጥያቄውም ተመሣሣይ በመሆኑ ፪ኛ/2/ መጽሐፍ በማድረግ ያቀረብኩት መሆኑን ለአንባብያን በትህትና አስገነዝባለሁ።

አባ ተስፋ ሥላሴ ምነስ

መቅድም፤

ስለ ሰብአ ሠገል፤ ማለት ብልሆችና ጠንቋዮች፤ ወይም ጥበበኞች፤ በየእምነቱና ቋንቋው ሁሉ ብዙ የሆነ መላምት ተነግሯል ተጽፏልም፤ ከዚህ ሁሉ ማለትም ከተነገረውና ከተጻፈው ኃይለ ቃል ሁሉ እውነትም ሐሰትም እንዳለበት አይካድም።

ነገር ግን ማንኛውም ሰው ሁሉ እኔ ያልኩት ነው እውነት የሚል መሆኑንም የታወቀና የተረጋገጠ ሲሆን፤

የተደጋገመ ብዙ የሆነ ሐሰትም እውነት ይመስላል ቢባልም ነገር ግን በውስጣችን ሆኖ የምትከራከረን ሕሊና ወይም ነፍስ ግን እውነትና ሐሰት ምን እንደሆነ ለይታ ታረጋግጥልናለች።

በዚህ ምክንያት ነው ሕሊናቸው አላርፍ ብላ እውነት ፍለጋ መጽሔት አሜናቸው /ካሜራቸው/ አንጣጥረው ብዙ ገንዘብ አውጥተው ሀገር አቋራጭ ከቢ.ቢ.ሲ. (B.B.C) ስኮትላንድ ተነስተው የወጣቶች

ፕሮግራም /ዝግጅት/ በሚል ርዕስ በቢል ሉኬ መሪነት ወደ ኢትዮጵያ በመምጣት ስለ ሠብአ ሠገሎች ምንነትና ማንነት ትክክለኛውና እውነቱን ለማወቅ ለጠየቁኝ፤ በአጭሩ ሆኖ በቂ የሆነ መልስ ሰጥቻቸዋለሁ።

ቢሆንም እኔም ሕያው እግዚአብሔር የብርሃን አምላክ መድኃኔዓለም ኢየሱስ ክርስቶስ እውነቱን እንዲገልጽልኝ በመጠየቅና በጥንት ዘመን ከእነሥዕሉና ሐረጉ ጭምር በብራና የተጻፉትን መጻሕፍት ማስረጃነት ስለ ጥበበኞቹ ሰዎች ማንነትና ስማቸው የትውልድ ሐረጋቸውና የተወለዱበትን ሥፍራ ሳይቀር በዚህ ጥናት ውስጥ ሰውን በማያደክም መልኩ በአጭሩ የገለጽኩት ስለሆነ በጽሞና እንዲያነቡት በትህትና አሳስባለሁ።

አባ ተስፋ ሥላሴ ሞገስ

፭ሺ፱፻፺፭ /1995/ - ፭ሺ፱፻፺፮ /1996/

ክፍል አንድ

1-ሀ የትርጉም ዘይ

ይህ ጥናት ለመጀመሪያ ጊዜ የተዘጋጀው ከላይ በተጠቀሰው ርእስ መሠረት፤ በእንግሊዝኛ ቋንቋ በቃል እየተነገረ ነበር በቪዲዮ የተቀረጸው።

ስለዚህ አሁንም ይህ በኢትዮጵያዊኛ ቋንቋ በጽሑፍ የተዘጋጀው ጥናት ወደ ተለያዩ የላዕድ ቋንቋዎች ለትርጉም ዘይ እንደሚያመች ሆኖ መጻፉን ለተርጓሚዎች አሳስባለሁ።

ይህም የሚሆነው ደግሞ ጸሐፊዎቹ ወይም ደራሲያኑ በተለያዩ ቋንቋዎች የሰለጠኑና የሚያውቁ ከሆነ ብቻ ነው፤ አለበለዚያ ግን ለመተርጎም የሚያስቸግር ከመሆኑም በላይ፤ ቢተረጎምም መሠረተ ሀሳቡ የተፋለሰ ይሆንና ለመግባባት ያስቸግራል።

እስከ ዛሬ ድረስ በዓለም ውስጥ በጽሑፍ የቀረቡ የመንግሥታት ውሎችና የሃይማኖቶች

ዶግማዎች እንዲሁም የድርጅቶች ስምምነቶችና ልዩ ልዩ የሆኑ የምሥጢር ውሎችና ደብዳቤዎች ለትርጉም እንዲያመቹ ሆነው በአዋቂዎች ባለመቀረጻቸው የትርጉም ልዩነት ፈጥረው፣ መንግሥታትንና ሕዝቦችን በማሩጀት ላይ እንደሆኑ አይካድም።

ለምሳሌ ያህል የውጫሌ ውል በኢትዮጵያና በኢጣሊያ እንዲሁም ደግሞ የማይጨው ውል መጥቀሱ በቂ የሆነ ማስረጃ ነው እላለሁ። የተለያየ ትርጉም ሰጥቶ ጦርነት ማስነሣቱን አይካድም።

2-ለ. <u>አጭር ታሪክ ስለ አይሹር ፩ኛ/1/፤</u>

<u>ስለ ክርስቶስ መወለድ የሚጠቁመውን ኮከብ ለመጀመሪያ ጊዜ ያየው ንጉሥ ኢትዮጵያዊ ነው</u> ይባላል? ተብሎ በቃል ለተጠየኩት መልሱ አይሹር ፩ኛ/1/ ነው የሚል ሲሆን፣ ዘለዓለማዊ የሆነ ፈጥሮ የሚገዛ፣ መፍጠሩና መግዛቱ የባሕሪዩ የሆነ፣ ሕያው እግዚአብሔር የሰውን ሥጋ የመወሐዱን ምሥጢር

ከነቢያቶቹ ሁሉ በፊት አስቀድሞ የገለጸለት፣ መናገሻ ከተማው በኦሊስ ሆኖ፣ የኢትዮጵያና የመካከለኛው ምሥራቅ በሙሉ ንጉሠ ነገሥት ለነበረው ለኢትዮጵያዊው <u>አይሹር አንደኛ</u> ነበር። በመጻሕፍተ ሰሎሞን ወሲራክ በአንድምታው ላይ በታሪኩ ክፍል ፲፱፻፲፮ (1916) ዓ.ም. ተመልከት፣

ይኸውም ሕያው አምላክ ፍጹም <u>ሰው</u>፣ ፍጹም <u>አምላክ</u>፣ ሆኖ ከቅድስት ድንግል የሚወለድ መሆኑን በኢትዮጵያዊው ንጉሠ ነገሥት አይሹር ፩ኛ/1/ አድሮ ያናገረውን ትንቢት ሙሉ ቃል ከእነማስረጃው እንደሚከተለው አቀርባለሁ።

ስለዚህ ንጉሠ ነገሥት አይሹር ፩ኛ/1/ ለተከታዮቹና ለመኳንንቶቹ በጽሑፍ ያስተላለፈው ትንቢት የሚለው ከጥዋቱ ፀሐይ እንደወጣች ልክ ፫ት/3/ ጫማ በዘመናችን አንጋገር ከጥዋቱ ፫ት/3/ ሰዓት እንደሆነ ማለት ነው።

ቢሆንም ጂራቱ ፲፫ት/13/ ክንድ የሚያህል ፯ት/7/ ጎበረ ቀለማት ያለው በጣም ቆሚያምር

ኗሪታም የሆነ ከከብ ከምሥራቅ በኩል ሲወጣ ከታየና ከሕያው አምላክ ለማየት የተፈቀደላቸው ሰዎች ብቻ ሲያዩት፣ የዓለም ብርሃንና መድኃኒት የሆነ ከድንግል የመወለዱ ምልክት ነውና ወዲያውኑ በፍጥነት ሳይጠራጠሩ፣ ወርቅ፣ ከወርቅ የተሠራ ሙካሽ ጥላ፣ የቀጭኔ ወይም የፈረስ ጭራ፣ የዝባድ ሽቱና የወይራ ቅባት፣ ይውሰዱለት፣

እንዲሁም ንዑሀ የሆነ ዕጣንና ከርቤ፣ ገጸ በረከት ወይም እጅ መንሻ፣ ይዘው ከብዙ ሠራዊት ጋር ይከተሉት፣ እየመራ ከቦታው ያደርሳቸዋል፣ የሚል ነበር፣ የአይሹር አነጋገርና ትንቢት፣ ስለ ስጦታው ማቴ.ም.፪ ቁ.፲፩-፲፪(2.11-12) መዝ.፸፩-፸-፲፪ (71.8-12) ተመልከት።

ትንቢቱ የተነገረውና የተጻፈው ደግሞ ፪ሺ፲፪ /በ2012/ ከ.ፊ /B.C/ መሆኑንም መጽሐፈ ምሥጢር ዘአዶናይ ራፋኤል በሚገባ የሚያስረዳ ሲሆን፣ መጽሐፉ የጥበባትና የምሥጢራት ሁሉ ምንጭ እንደሆነ አይካድም።

በኋላም ስለ መድኃኒታችን ኢየሱስ ክርስቶስ መወለድ ቅዱስ ዳዊት፣ ኢሳይያስ፣ ስምዖንም የሕፃኑን መወለድ ሳታይ አትሞትም ተብሎ ትንቢት የተነገረለት ነው።

እንዲሁም ደግሞ ጠንቋዩና አስማተኛው በልዓምም አህያ ያናገረችው ሲሆን፣ እርሱም ከያዕቆብ ቤት ኮከብ ይወጣል ብሏል፣ ዘኁ.ም.፳፬/ ቁ.፲፯-፲፰/24 ቁ.17-18/፣ መዝ.ም.፻፵፩፣ ቁ.፲፩-፲፭/ 131፣11-15/፣ ኢሳ.ም.፯፣ ቁ.፲፫-፲፭ /7ቁ.13-15/፣ ሚል.ም.፭፣ ቁ.፮-፬/5ቁ.2-4/፣ ማቴ.ም.፪፣ቁ.፪-፲፪/2 ቁ.2-12/፣ ዮሐ.ም.፯፣ ቁ.፵፪-፫/7ቁ.42-3/፣ ሉቃ.ም.፩፣ቁ. ፳፭-፴፯/1ቁ.28-36/፣ ማቴ.ም.፩፣ቁ.፳፩-፳፭ /1ቁ.21-25/ ሉቃ.ም.፲፬፣ቁ.፭-፴/14.5-30/ ይመልከቱ።

➡ ይሁን እንጂ ከዚህ ላይ ደግሞ የኢትዮጵያውያንን ሥርወ መንግሥት አመጣጥና የሥልጣን ውረድ ተዋረድ እንዴት እንደ ነበረ አንካሩን ብቻ ለማስታወስ ያህል በአጭሩ እገልጻለሁ፣

በ ፭፱፻፶ (5950) ከ.ፊ. (B.C.) ኢዮጵያ የሚባል የመጀመሪያው የኢትዮጵያ ንጉሥ የነገሠበት ዘመን ሲሆን፣ እምነቱም ከጎይሎች ሁሉ በላይ የፍጥረታት ሁሉ ምንጭና መገኛ በሆነ ለዘለዓለም በማያበራ ፀሐይ ነው።

1.፩. ይኸውም ንጉሠ ነገሥት የሚባለው በሥሩ ፭ት(5) ንጉሦች ሲኖሩት ሲሆን፤

2.፪. ንጉሥ የሚባለው ደግሞ በሥሩ ፭ት (5) ልዑሎች ሲኖሩት ነው፤

3.፫. ልዑል የሚባለውም በሥሩ ፭ት(5) ራስ ልዑሎች ሲኖሩት ሲሆን፤

4.፬. ልዑልራስ የሚባለው ደግሞ፣ በሥሩ ፭ት(5) ራሦች ሲኖሩት ነው፤

5.፭. ራስ የሚባለው ደግሞ በሥሩ ፭ት(5) ደጃዝማቾች ሲኖሩት ሲሆን፤

6.፮. ደጃዝማች የሚባለውም በሥሩ ፭ት(5) ፊታውራሪዎች ሲኖሩት እንደሆነ ባይካድም፤

7.፯. ፊታውራሪ የሚባለውም በሥሩ ፭ት(5) ቀኛዝማችና ግራዝማች ሲኖሩት ነው፤

8.፰. ግራዝማችና ቀኛዝማች የሚባለውም በሥሩ ፭/5/ ብላታዎች ሲኖሩት ሲሆን፤

9.፱. ብላታዎች የሚባሉት ደግሞ በስሩ ፭ት(5) ባራምባራሶች ሲኖሩት ነው።

የሌላውም የሥልጣን ሐረግና ሰንሰለት ውረድ ተዋረድ እንደዚሁ የሚቀጥል መሆኑን የታወቀ ነው።

3.ሐ. ጥበበኞቹ ነገሥታት ማለት?

፩/1/ ጥበበኛ

፪/2/ አዋቂ

፫/3/ ብልህ

፬/4/ ተንኮለኛ

፭/5/ አሳሳች

፮/6/ አስተማሪ

ጥበበኛ ከከብ ቆጣሪ፤ ምሥጢር አዋቂ፤ አሠራሩ የማይታወቅ አስተዋይ፤ የተደበቀው ምሥጢርና ነገር አውጪ፤ ጠንቋይ፤ የሰውን ልብ መርማሪ፤ ሸረኛና መሰሪይ፤ ብዙ ማለት የሚቻል ቢሆንም በተለይ ደግሞ የዚህ ዓለም ነገሥታቶችና መሪዎች ለአገዛዛቸው ሲሉ በብዙ መልኩ ሁሉ ጥበበኞችና ክፉዎች ዋሾዎች፤ እንደ ዕስስት ተለዋዋጮች እንደሆኑ የማይካድ እውነት ነው።

ይሁን እንጂ በመሠረቱ የጥበብ ምሥጢሩ ለማንም ያልተሰጠ ትርጉሙ የማይታወቅ ሰማያዊ ሲሆን፤ በፍጡራን ዘንድ በሰው ልጆች አእምሮ በፍጹም የማይመረመር፤ የማይከሰት ድብቅ የሆነ ምሥጢር ቢሆንም፤ በሰው ልብ አድሮ ጥበባትን ይሰጣል።

ነገር ግን ለጊዜው ጥበብ ማለት ሆኖዕና መድኃኒት ራሱ ባለቤቱ ዘለዓለማዊ የሆነ የብርሃን አምላክ መድኃኔዓለም ኢየሱስ ክርስቶስ ሕያው እግዚአብሔር መሆኑን ቅዱሳት መጻሕፍት ያስረዱናል።

ይኸውም ቅዱሳን የሆኑ ከዘለዓለማዊው የብርሃን አምላክ አብረው የነበሩና ቃል በቃል የተነጋገሩና የተማሩ፤ አብረው የበሉና የጠጡ ሐዋርያት፤ እንዲሁም የእነርሱ ደቀ መዝሙር የነበረ፤

በትውልድ ኢትዮጵያዊ የሆነና የቆጵሮስ የመጀመሪያ ኤጲስቆጶስ የነበረ ቅዱስ ኤጲፋንዮስና ደግሞም የአሌክሳንዲሪያው ፓትርያርክ የነበረው ኢትዮጵያዊ ቅዱስ ዲዮስቆሮስ ከመጽሐፍ ቅዱስ

አውጣጥተው ስለ ጥበብ የጸፉልንን ቃንቋው ለዘመኑ ሰው እንዲገባ በሚገባ በማሻሻል፤ ከዚህ ቀጥሎ አቅርቤዋለሁና በፍቅር እንዲያነቡት እጠይቃለሁ።

4.መ. <u>አይቴ ብሔራ ለጥበብ</u>፤

የጥበብ አገሯ ወዴት ነው፤ ማደርያዋስ የትነበር፤ ቦታዋንስ ማን ያውቃል፤ የነዳናዋስ ፍለጋ በወዴት ይገኛል፤ ባሕሩን ተሻግሮ ከኢትዮጵያ ድንበር የሚገኝ በወርቀ አፈር /የዝማም/ ቀይ ወርቅ የገዛት ማን ነው፤

ከደመናስ በላይ ወጥቶ ያያት ማን ነው፤ ሟች የሆነ ፍጡር ጉዳናዋን አያውቃትም፤ በሰው ልጅ አእምሮ ውስጥም አትታወቅም፤

ከሰው ሁሉ ዘንድም ተረሳች፤ በሰማይ በራሪ የሆኑ ረቂቃን /መላእክት/ እንዲሁም ከሌሎች ፍጥረታትም ሁሉ ተሠወረች፤ ነገር ግን እርሷን ያገኙ ከእግዚአብሔር ጋር ተወዳጁ፤ እርሷን የሚጠሉ ደግሞ ዳግም ሞትን ይሞታሉ።

ጥበብ ከፀሐይ ውበት ይልቅ እርሷ ታምራለች፤ የሰማይ ከዋክብትና ብርሃናትም እርሷን አይመሳሰሏትም፤ የፍጥረታት ሁሉ ምንጭና መጀመሪያ ስትሆን በፈቃዷ ፍጡር ከሆኑ ብርሃናት ጋር ስትነጻጸር ትገኛለች፤

ቀዳማዊት እንደመሆኗ መጠን ፍጥረታትን ሁሉ ታድሳለች በየትውልዱም በጻድቃን ሰውነት ስትመላለስ ትኖራለች። ከከበረ ዕንቁ ሁሉ እርሷ ትበልጣለች፤ ክብር የተባለው ሁሉ ለእርሷ መጠኗ አይደለም አይመሳሰላትም።

ምክርና የአእምሮ ጽናት ለደጋጉቹ ሰዎች ትሰጣለች፤ ነገሥታቱ በእርሷ ፈቃድ ይነግሣሉ፤ ኃያላኑም በእርሷ ኃይልን ያገኛሉ፤

አዋቂዎቹም በእርሷ ጥበብን ተምልተው እውነትን ይጽፋሉ፤ ደጋጎቹ በእርሷ ይከብራሉ፤ መኳንንቱም በእርሷ የምድርን ፍሬ ይበላሉ፤ በምድር የሚኖር ሕዝብንም ይገዛሉ፤

አራሾችም በእርሷ ፈቃድ የመሬትን ፍሬና በረከት ሁሉ ያገኛሉ፤ የሚወዷትን ትወዳለች ሕጓን የሚጠብቁትንም ሁሉ ትጠብቃለች፤ በእውነት መንገድም ዘወትር ትገኛለች፤ በእውነት በንፁህ ልብ ሆነው ከፈለጓትም በፍጥነት መልስን ትሰጣለች፤ በእውነት ለሚያውቋት ሰዎች ሀብትንና እድሜን ትሰጣቸዋለች መዝገባቸውንም ትባርካለች።

ሁሉን የሚያውቅና የሚረዳ ንፁህ የሆነ ሰው በእውነት ያውቃታል፤ ሁሉን የሚያስተውል እውነተኛ ሰው እርሱ መንገዷ የቀና ብርሃን መሆኑን ይረዳል፤

ጥበብ የተባለ የነበረና ያለ የሚኖር ሰማያዊና ምድራዊ የሆነ ኃይል ለባለሟሉ ለያዕቆብና ለቅዱሱ ለኧኤል /ለእሥራኤል/ ሰው የመሆኑን ሚስጢር ገለጠላቸው።

ከዚህም በኋላ ዓማኑኤል ያለአባት ከድንግል ተወልዶ፤ በምድር ላይ ታየ እንደሰውም ተመላለሰ፤

ጥበብ በሴትም በወንድም ዖታ እንደምትጠራ እየተረዳን ነው፤ በጥናቱ መሠረት፤

እነሆ ጥበብ ቤትን ሠራች፤ ሰባት አእማድን ወይም ምሰሶዎችን አቆመች። ከዚያም በኋላ የራሷን ሥጋ በመስቀል ላይ አረደች፤ የራሷንም ደም ለመድኃኒት በመስቀል ላይ አፈሰሰች፤ በማድጋዋም የራሷን ደም ወደ ወይን ለውጣ አቀረበች ማዕዷንም አዘጋጀች፤ ባሮቿንና አገልጋዮቿን ሰፋ ላለ ጊዜ እንዲያስተምሩ ላከች።

ሰነፎች የሆኑና ዕውቀትም ያነሳቸው ሰዎች ወደኔ ይምጡ እያለች ተናገረች፤ የእኔን ጎብስት ብሉ፤ ሥጋየ ነው፤ የኔን ወይን ጠጡ ደሜ ነው፤ በማለት አወጀች። በእውነት የእኔን ሥጋ ይበሉና ደሜን ይጠጡ ዘንድ ስንፍናን ትተው በንስሐ ይኑሩ እያለች አስጠነቀቀች።

ከላይ አስቀድሜ የገለጽኩት ቢሆንም፤ ሐዋርያትና ኤጲፋንዮስ ዲዮስቆሮስ ሊሉት የፈለጉትን ምሥጢር ከዚህ በታች ይገልጹታል፤

ይኸውም ጥበብ ያልነው መድኃኒታችን ኢየሱስ ክርስቶስ ነው፤ በሥጋው መሥዋዕትነት ያዳነን በደሙ ፈሳሽነት የፈወሰን በማለት ገልጸውታል።

ክቡራን አንባቢያን አይቴ ብሔራ ለጥበብ የሚለው ንዑስ ርዕስ ስታነቡ ለሰው በሚገባ ቋንቋ ለመግለጽና ለመተርጉም እንደተቸገርኩ ይገባችኋል ብዬ አምናለሁ፤

ምክንያቱም የተጻፈበት ዘመን በጣም ሩቅ ስለሆነ ግዕዙም ኢትዮጵያዊኛውም ማለትም አማርኛው በፍጹም የማይቀራረቡ የተቃረኑ ስለሆኑብኝ ነው የተቸገርኩት።

አሁንም መጽሐፉን ለማመሳከር ለምትፈልጉ ወገኖች ሁሉ እኔ አርሜ ለተረጉምኩት ስሀተት መስሎ ከታያችሁ ይቅርታ እጠይቃለሁ።

አባ ተስፋ ሥላሴ ሞገስ

፲፱፻፺፭ - ፲፱፻፺፮ /1995-1996/

ክፍል ሁለት፤

1/፩/ መልስ ስለ ጥያቄ ቁጥር አንድ፤

ኢየሱስ ክርስቶስን እስከ ቤተልሔም ማለትም ቤተ ነብስት ድረስ ሄደው የጐበኙት ሰብአ ሰገሎች ይባላሉ፤ ጥበበኞችና ብልሐተኞች ማለት ሲሆን፤ እነዚህም ሦስት ታላላቅ ነገሥታትና ሁለት ልዑሎች ሲሆኑ፤ በድምሩ አምስት ናቸው። ሁሉም በዘር ሐረጋቸውና ትውልዳቸው ኢትዮጵያውያን እንደሆኑ አይካድም።

ቢሆንም እስከ ዛሬ ድረስ ሦስቱ ጥበበኞች ወይም ጠንቋዮች ተብለው በደፈናው ከሚጠሩ በስተቀር ወይም የምሥራቅ ሰዎች ናቸው ከማለት ሌላ ሀገራቸውንና ስማቸውን በትክክል የሚጠቅስ ማስረጃ አልተገኘም ነበር።

አብዛኞቹ ሀገሮች ደግሞ በሥዕል ሲገልጿቸው አንዱ ጠይም ወይም ጥቁር ኢትዮጵያዊ ነው ሲሉ፤ ሁለቱ ቀያዮቹ ደግሞ የዓረብ ሰዎች ይሏቸዋል።

በዚያን ዘመን አብዛኞቹ የዓረብ መሪዎችና ሕዝቦች ኢትዮጵያውያን እንዲነበሩ ባይታበልም፤ ስለዚህ ሰዎች ባያስተውሉት ነው እንጂ ኢትዮጵያውያን እኮ ፬/4/ ዓይነት አበባ ቀለም ናቸው፤

ይኸውም ሙሉ ጥቁር፤ ጠይም፤ ቀይ ዳማ፤ ሙሉ ቀይ፤ ኤርምያስ ም.፲፫ ቁ.፳፫-፬ /13.23-4/ በዚህ መሠረት አሁን ሁሉም ኢትዮጵያውያን ለመሆናቸው መጽሐፈ ትውልድ ዘአቡነ አዳምና መጽሐፈ ምሥጢር ዘአዶናይ ራፋኤል ያስረዱናል። /የብራና/

1.፩. ከላይ የተጻፈውን ዓረፍተ ነገር በይበልጥ ግልጽ ለማድረግ፤ እነርሱ ባያውቁት ነው እንጂ ኢትዮጵያውያን እኮ በትንቢቱ መሠረት አራት ዓይነት አበባ /ሞዛይክ/ ቀለም ሲሆኑ፤

እነዚህም ከሌላ ሕዝብ የተዳቀሉ ሣይሆኑ የአንድ አባትና የአንዲት እናት ብቻ እንደሆኑ

አይካድም፤ ስለዚህ ሰብአ ሰገሎች በሙሉ ኢትዮጵያውያን ናቸው፤

ማለትም ነቢዩ በተናገረው ትክክለኛው ቃል መሠረት፤ ኢትዮጵያዊ አበባ መልኩን ነብር ዝንጉርጉርነቱን እስከ ዓለም ፍጻሜ ይለውጥ ዘንድ ይችላልን? ነበር የሚለው የመጀመርያው መጽሐፍ ቅዱስ፤ ሰይጣን ያደረባቸው ሰዎች የበከሉት መጽሐፍ ደግሞ ኢትዮጵያዊ መልኩን ነብር ዝንጉርጉርነቱን ይላል፤ ቢሆንም ፬/4/ ዓይነት ቀለም መሆኑን የሚያስረዳ ነው። ይኸውም፤

1.፩. ሙሉ ጥቁር፤

2.፪. የጥቁር ጠይም፤

3.፫. የቀይ ዳማ፤

4.፬. ሙሉ ቀይ፤ ናቸው፤

ኤር.ም.፲፫ቁ.፳፫-፬ /13.23-4/ ይመልከቱ።

2.፪. እንዲሁም ደግሞ ኢትዮጵያውያን እንደ ቀለማቸው አሁንም ከዓለም ሕዝብ ተለይተው የተፈጠሩት ከእነምግባቸው ነው፤ ይኸውም ጤፍን

በመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ መዝሙረ ዳዊትና በጥንት የሰብአ /ሳባ/ ቋንቋ የሚጠራው ዘንዶ ወይም እባብ በማለት ሲሆን፤

ትክክለኛ የሆነ ትርጉሙ ደግሞ ጥቁርና ቀይ ጤፍ እንደሆነ አይታበልም፤ ስለዚህ ጤፍ ለኢትዮጵያውያን በመለኮት ተባርኮ የተሰጣቸው ምግባቸው ነው። መዝ.፸፫/፸፬/ ቁ.፲፫-፲፭(73.74.13-15) ቢሆንም ከጤፍ ሌላ እንደተባለው ዘንዶና እባብ ቢባል ደግሞ ኢትዮጵያውያን በአሪቱ ሕግ መሠረት ርኩስ የሆነ ነገር ፈጽሞ እንደማይበሉ የታወቀና የተረጋገጠ ነው።

3.፫. አሁንም እንደገና በትውልድ ዘሩ ኢትዮጵያዊ የሆነ ዕዝራ ሱቱኤልም ስለ ጤፍ ምርጥ ምግብ መሆኑን ሲያስረዳ ግዮንና ኤፍራጥስ፤ ጤግሮስና ኤፌሶን፤ የሚፈልቁባት ሀገር የበቀለና በኤደን ገነት የግዮን ወንዝ ዙሪያዋን በመክበብ የሚያጠጣት (በተራራ መካከል) ለሚኖሩ ሕዝቦች የተሰጠ ጤፍ የቅዱሳን ምግብ ነው በማለት

ገልየታል፤ ዕዝ.ሱቱ.ም.፬ ቁ.፶፩-፫ (4.51-3) የብራናውን ተመልከት የታተመው ቁንጽል ነው።

4.፬. <u>ታላቁና</u> በትውልድ የዘር ሐረጉ ኢትዮጵያዊ የሆነ ነቢዩ ሕዝቅኤል ደግሞ ስለ ጤፍ ምግብነትና በጣም ጠቃሚ የሆነ መድኃኒት መሆኑን ሲያብራራ፤

አንተም <u>ጤፍንና አጃን፤ ስንዴንና ገብስን፤</u> ምሥርንና ባቄላን፤ በእንጎቻ ጋግረህ በተኛህበት ጕንህ ፮፻፷፮ (666) ቀን ብላ ትታደሳለህ ከተለያየ በሽታም ትፈወሳለህ ይላል፤ የጥንቱ የብራናው መጽሐፍ ቅዱስ ለየት ባለ አገላለጽ፤ የታተመው የተፋለሰ ነው። <u>ሕዝ.ም.፬ቁ.፱-፲</u>(4.9-10) ተመልከት።

5.፭. <u>የዘንዶና</u> አባብ ምግብነት ዛሬ በዓለም ውስጥ ተወዳጅ ሲሆን፤ ነገር ግን አሁንም በድጋሚ ኢትዮጵያውያን በአሪቱ ሕግ መሠረት ርኩስ የሆነ ያልተቀደሰ እንስሳ ፈጽመው አይበሉም፤ ዘሌዋ.ም.፲፩ ቁ.፩-፵፯ (11.1-47) ዘዳግ.ም.፲፬ ቁ.፫-፳፱ (14.3-22) ይመልከቱ።

1-ሀ. <u>የነገሥታቱ ስምና የትውልድ ቦታ፤</u>

፩ኛ/1/ ናሁ አዳም ከኢትዮጵያ፤

፪ኛ/2/ ራይናስ ከምሥር /ግብጽ/

፫ኛ/3/ አሕራም ከየመን ናቸው።

ስለዚህ በትንቢቱ መሠረት እይሹር ፩ኛ/1/ እንደተናገረው ሁሉ ኮከቡን በመጀመሪያ ጊዜ በምሥራቅ በኩል ሲወጣ ለማየት የታደሉት ከዚህ በላይ ስማቸው ከእነ አገራቸው ጭምር የተጠቀሱት ፫ት/3/ ነገሥታት ብቻ ሲሆኑ፤ ኮከቡን ያዩት ደግሞ እንደ አጋጣሚ ሆኖ ሦስቱም ነገሥታት በነገሡ በ፲፫ኛው/13/ ቀን መሆኑን መጽሐፈ ትውልድ ዘአቡነ አዳም ይናገራል፤

ይሁን እንጂ <u>የጉዞው መሪ የኢትዮጵያና</u> የመካከለኛው ምሥራቅ ንጉሠ ነገሥት የነበረው ናሁ አዳም ከወንድሙ ጋር ሲሆን፤ መዝ.፻፴፪ /132/ ተመልከቱ።

በመጽሐፈ ሚስጢረ ካህናት ዘአዶናይ ራፋኤል እንደ ተመዘገበው፤ ተከታዮቹ ደግሞ

የላዕላይና የታህታይ ምሥር /ግብጽ/ ንጉሥ የነበረው ራይናስ ከወንድሙ ጋርና፣ የየመኑ ንጉሥ አሕራም ናቸው፣ መዝ.፸፩.ቁ.፱-፲፪/71.9-12/ ይመልከቱ፣

የጥሏቸው ታሪክ በግመል፣ በፈረስና በቅሎ፣ በአህያ፣ ሲሆን፣ ብዙ የሆነ ሠራዊት እንዳስከተሉም አይካድም፣ የሄዱትም ሲዊዝ ካናል ከመከፈቱ በፊት መንገድ ነበረ በዚያ ነው የተሻገሩት፣ ቢሆንም ከቦታው ለመድረስ የወሰደባቸው ጊዜ <u>ከአንድ</u> ዓመት እስከ <u>ሁለት</u> ዓመት ነው። ማቴ.፪ ቁ.፩-፲፮ (2.1-18) ይመልከቱ፣

2-ለ. <u>ኖስተርዳሞስና የኢትዮጵያ</u>

<u>፩ሺ፱፻፺፬ /1994 ዓ.ም./</u>

ይሁን እንጂ በ፩ሺ፱፻፸፬ /1974 ዓ.ም./ እንደ ፈረንጆች አቆጣጠር በአቴንስ ዩኒቨርሲቲ በነበርኩበት ጊዜ የዓለም የቀንና የዘመን አቆጣጠር ጥናት በሚል ርዕስ በተደረገው ውይይት ላይ ተሣትፌ ነበር።

የዘመናት አቆጣጠር እንዴት በእየሀገሩ ሁሉ የተለያየ ሆነ፣ በተለይ ደግሞ በክርስቲያኖች ዘንድ፣ ከሆነ የየትኛው አገር አቆጣጠር ነው በትክክል የሆነ፣ በማለት ከተለያዩ ሀገሮች ለመጡ ተማሪዎች ይጠይቁ ነበር።

ስለዚህ እኔም ስለ ሀገሬ የዘመን አቆጣጠር ተጠይቄ በአጭሩ የሰጠሁትን መልስ አስታውሳለሁ፣ ይኸውም አስቀድሜ ከላይ እንደጠቀስኩት ሁሉ፣ አምላካችን ከድንግል የመወለዱን ሁኔታ ከነቢያቶቹ ሁሉ በፊት የተገለጸውና ምልክቱም ጭምር የተነገረው ለኢትዮጵያውያን ነገሥታት መሆኑ እውነት ነው፣ በማለት ነበር ያስረዳሁት፣ በዚህም መሠረትነት ሰብአ ሰገሎች በኮከብ እየተመሩ መጥተው በድንገት በመግባት የኢየሩሳሌምን ከተማ አስጨነቋት፣ ንጉሥ ሄሮድስና መኳንንቱም ተሸበሩ፣

ጥበበኞቹም ነገሥታት በትንቢቱ መሠረት በኮከቡ እየተመራን ነው የመጣነውና የአይሁዶች

ንጉሥ የተወለደው በየትኛው የይሁዳ አውራጃ ነው ብለው ጠየቁት፤

ሄሮድስም ወዲያውኑ ካህናቱንና ጠንቋዮቹን ጠይቆ ነገሩ እውነት መሆኑን ስለተረዳ እናንተም እንደምታውቁት ሁሉ በቤተልሔም አውራጃ ነው፤

ነገር ግን ጌቶቼ እናንተ እጅ ነስታችሁ ስትመለሱ፤ እኔም በተራዬን ሄጄ እሰግድለታለሁ ብሎ ነበር የሸኛቸው። ማቴ.ም.፪. ቁ.፪ ፩-፲፪(2.1-12)

ይህም የሆነበት ዘመኑ ከ፲፮-፲፬/16-14/ አመተ ዓለም ወይም ከ.ፊ /B.C/ ነበር፤ ስጦታቸውን ለሕፃኑ ከእናቱ ጋር እንዳበረከቱ ወዲያውኑ አመተ ዓለም መሆኑ ቀርቶ ፩ድ/1/ ዓመተ ምሕረት መስከረም ፩(1) ወር ፩ኛ (1) ቀን ተባለ፤

ስለዚህ የአምላካችንና የመድኃኒታችን መወለድ በኢትዮጵያውያን አቆጣጠር መሆኑን የማይካድ እውነት ነው፤ በማለት ነበር ለጠየቁኝ የሰጠሁት መልስ።

በእውነትም ከዓለም የቀን አቆጣጠር ውስጥ ትክክለኛው የኢትዮጵያ መሆኑን የሚያስረዳ ሁለተኛ ማስረጃ ደግሞ፤ በፈረንሣይ ሀገር የነበረው ባለ ራዕዩና ትንቢተኛው የኖራንሲስካን መነኩሴ፤ የነበረው ኖስተርዳሞስ ከዛሬ ፭፻፷ /560/ ዓመት በፊት አስቀድሞ ስለ ኢዮርክ ሁለት መንትያ የሆኑ ፎቆች መፍረስና እንዳልነበሩ ይሆናሉ ብሎ ትንቢት የተናገረው በ፩፹፩፻፺፬ /1994 ዓ.ም./ በ፩ኛ/1/ ወር በ፩ድ/1/ ቀን ይፈጸማል ነበር ያለው ሆነ /ተፈጸመ/፤ የሚያስደንቅ ነው።

ቢሆንም ኖስተርዳሞስ በ፩፹፩፻፺፬/1994 ዓ.ም./ ይሆናል አለ እንጂ በእገሌ ሀገር አቆጣጠር አላለም፤ ነገር ግን ፩፹፩፻፺፬ /1994 ዓ.ም./ መስከረም ፩ድ/1/ ቀን ፩ኛ/1/ ወር የኢትዮጵያውያን አቆጣጠር ብቻ ነው ይህም እውነታ በሁሉም ዘንድ የታወቀና በትንቢት የተረጋገጠ ስለሆነ ለመታሰቢያነት በዚህ ታሪካዊ የሆነ ጥናት ውስጥ መዝግቤዋለሁ።

ሐ. <u>ስለ ሰብአ ሠገል መግለጫ</u>፤

የሰብአ ሠገሎች ቁጥር ፫ት/3/ ነገሥታትና ፪ት/2/ ልዑሎች በድምሩ ፭ት/5/ መሆኑን ከላይ በተደጋጋሚ ተገልጿል፤ ቢሆንም ሰማያዊ የሆነ አምላክ በትንቢቱ መሠረት ምድራዊ ሰው ሆኖ ከቅድስት ድንግል ማርያም በተዋሕዶ ፍጹም ሰው ፍጹም አምላክ ሆኖ በቤተ ንብስት /ቤተልሔም/ በከብቶች በረት ተወልዶ እንደተገኘ የማይካድ እውነት ነው፤ መላእክትና እረኞች መስክረዋል። ሉቃ.ም.፪.ቁ.፰-፳፩ (2.8-21)

ስለዚህ ሰማያዊና ምድራዊ ዙፋን ወይም መንበር ወደ ተዋሐዳቱ የቤተ ንብስት /ቤተልሔም/ ቤተ መቅደስ ውስጥ ለመጀመሪያ ጊዜ ለመግባት የታደሉት ከሕያው አምላክ እንዲገቡ ተፈቅዶላቸው ከስጦታ ጋር የገቡት ከፍ ብሎ በእየማዕረጋቸው የተጠቀሱት ፭ቱ/5/ ሰብአ ሠገሎች ብቻ እንደሆኑ አይታበልም።

ይሁን እንጂ የእናት ኢትዮጵያ ቀጥተኛ ተዋሕዶ ቤተ ክርስቲያን ይህን ታሪካዊና እውነተኛ የሆነ የሰብአ ሠገሎችን ምሳሌያዊ መርሐ ከእግዚአብሔር መሆኑን አምና በመቀበል፤

ከዚያን ጊዜ አንስቶ ማለትም ከመስከረም ፩ድ/1/ ቀን ፩ኛ/1/ ወር ፩ድ/1/ ዓመተ ምሕረት ጀምሮ፤

1.፩ኛ. <u>በሦስቱ</u> ነገሥታት ምሳሌ <u>ሦስት</u> ቁሶች፤

2.፪ኛ. <u>በሁለቱ</u> ልዑሎች ምሳሌ ደግሞ <u>ሁለት</u> ዲያቆናት በድምሩ ፭ት/5/ ልዑካን ሲሆኑ እነዚህ <u>አምስቱ</u> ብቻ ቤተ መቅደስ ውስጥ ገብተው በመቀደስ መሥዋዕት እንዲያሳርጉ መስናለች፤ እስከ ዛሬ ድረስም እየተፈጸመና እየተሠራበት መሆኑን አይካድም።

የካህናቱ ቁጥር ከ፭ት/5/ ከጐደለ የቅዳሴው ሥነ ሥርዓት ይታጐላል እንጂ በፍጹም አይቀደስም፤ ነገር ግን ቀዳሲያኑ ማለትም የካህናቱ ቁጥር ከ፭ት/5/ በላይ ከሆነ ደግሞ <u>ሁለተኛው</u> አማናዊ

ምሳሌ እንደ ሽዕቱ/24/ ካህናተ ሰማይ ስለሆነ የቅዳሴው ሥነሥርዓት የሚፈጸም መሆኑን ለማያውቁት ሰዎች አስገነዘባለሁ።

አባ ተስፋ ሥላሴ ሞገስ ።

፪/2/. <u>መልስ ስለ ጥያቄ ሁለት፤</u>

የጉዟቸው ታሪክ በትንቢቱ መሠረት የዓለም መድኃኒት ሆኖ ለተወለደው ሕፃን ኢየሱስ ክርስቶስን ከቅድስት እናቱ ጋር እስከ ቤተ ጎብስት /ቤተልሔም/ ድረስ ሄደው መጉብኘት ሲሆን፤ ትንቢቱን ከእነምልክቱ ሳይቀር የተናገረው ደግሞ አይሹር ፩ኛ/1/ በ፪ሺ፲፪ /2012/ /ከ.ፊ/ /B.C/ መሆኑን በተደጋጋሚ ከላይ ተገልጿል።

ከዚህ በላይ እንደተጠቀሰው ሁሉ ትንቢቱ የተነገረው ረጅም ጊዜ ቢሆነውም፤ ነገር ግን ነገሥታቱ ዕድለኞች ሆነው በእነርሱ ዘመን በ፩ድ/1/ ዓ.ም. ሰማያዊው አምላክ፤ ምድራዊ ሰው ሆኖ በከብቶች በረት ተወልዶ በሕፃን መልክ አማኑ

ኤልን ማየትና እጅ መንሻ ማቅረብ ምን ያህል ዕድለኛነት ነው ያስደንቃል።

እንዲሁም ደግሞ ከመጀመሪያው ሲነሱ ጀምሮ እስከ ቤተ ጎብስት /ቤተልሔም/ ድረስ የሄዱት በትንቢቱ መሠረት በኮከቡ እየተመሩ ነው፤ ይህንንም ታሪካዊ የሆነ ጉዞ የኢትዮጵያ ሊቃውንት በእየገዳማቱና አድባራቱ እንዲሁም ደግሞ ታሪኩ ባለበት በወንጌሉ በጣም በሚያምር ሁኔታ ጅራታሙ ኮከብ ሳይቀር እንዴት እንደሚመራቸው በሥዕል አስለውት ይገኛል።

፫/3/. <u>መልስ ስለ ጥያቄ ቁጥር ሦስት</u>

ሦስቱ ጥበበኞች ወይም ሰብአ ሰገሎችና ጠንቋዮች ወርቅ ከርቤና ዕጣን፤ ጥላና ሞሪ፤ ቅባትና ሺቱ ስጦታ ይዘው ብዙ የሆነ ሠራዊት አስከትለው በትንቢቱ መሠረት ከድንግል በድንግልና ወደ ተወለደው ሕፃን ኢየሱስ ክርስቶስ ወይም መልአኩ ቅዱስ ገብርኤል አስቀድሞ በሰየመው

ለዓማኑኤል የከበረ ስጦታና ገጸ በረከት እጅ መንሻ ለመስጠት ሲሆን፤

የስጦታዎቹ ምሳሌና ትርጉማቸው ደግሞ የሚያመለክቱት የዓለም መድኃኒት በመሆን ከቅድስት ድንግል ማርያም ለተወለደው ሕፃን ኢየሱስ ክርስቶስ የተቀበላቸው ገጸ በረከቶች የሚተነብዩለት ከዚህ ቀጥሎ በሙሉ ሣይሆን በከፊል አቀርባለሁ።

፩/1/. ስለ ሕዝቡ በደልና ኃጢአት ስትል ግርፋትና መሰቀል አለብህ፤

፪/2/. ኃጢአተኛ ሣትሆን ስለ ሕዝብህ ስትል መራራ የሆነ ሐሞትና ሞት ይጠብቅሀል፤

፫/3/. ሕዝብህ ሞቶ እንዳይቀር ስትል ደግሞ ለማስነሣት ሚች ፈራሽ ደካማ የሆነ የሰውን ሥጋ ስለተወሐድህ በተናገርከው ቃል መሠረት ወደ አፈር ትመለሳለህ፤ መቃብርም አፏን ከፍታ ትጠብቅሀለች። ኢሳ፤ም.፶፫፤ቁ.፭-፲፪ /53.7-12/፤ የሐዋ.ሥ፤፳፭-፶ /8.26-40/፣

ዘፍ.፪፤፲፮-፲፰/2.16-18/፣ ዘፍ.፫፤፲፱-፳/3.19-20/ ይመልከቱ።

1-ሀ. የነገሥታቶች ንጉሥ ነህ ሲሉ፤ ወርቅ ዘውድ ጥላ በትረ መንግሥት እጅ መንሻ አቀረቡልህ።

2-ለ. የካህናቶች ካህን ሊቀ ካህናት ነህ ሲሉ፤ ዕጣን፤ቅባትና ጭራ፤ አክሊል ገጸ በረከት ሰጠህ።

3-ሐ. የአማልክቶች አምላክ ነህ ሲሉ፤ ደግሞም ስለ ሰው ልጆች ሁሉ መከራና ሥቃይ ለመጋራት ስትል በመስቀል ላይ መራራ የሆነ ሐሞትን መጠጣት አለብህ በማለት አጠጡህ፤ ከርቤ፤ በትረ መስቀል፤ ሽቶ አምሐ አቀረቡልህ፤ መዝ.፷፩፤፱-፲፪ /71፤9-12/፤ ኢሳ.ም.፷፤፮-፰/60.6-8/ መዝ.፷፩፤፲፮-፳ /21ቁ.16-20/፤ መዝ.፷፰፤፳፩-፳፬ /68ቁ.21-24/፤ ማቴ.፳፯፤፴፪-፶ /27፣32-50/፣ ማር.፲፭፤፮-፴፯ /15፣6-37/፤ ሉቃ.፳፫፤፲፰-፵፮ /23፣18-46/፤ ዮሐ.፲፱፤፭-፴፩ /19ቁ.5-31/ ይመልከቱ።

ነገሥታቱ በቤተልሔም ለተወለደው ሕፃን ለኢየሱስ ክርስቶስና ለቅድስት እናቱ ለድንግል ማርያም ስጦታቸውን ካበረከቱ በኋላ በመልአኩ በቅዱስ ገብርኤል ትእዛዝ በነፋስ ኃይል በብርሃን ሠረገላ በሰውር ዓለምን ዙረው ወደ ሀገራቸው ከተመለሱ በኋላ በዙፋናቸው ላይ አልተቀመጡም፤

ወዲያውኑ የክብር ልብሶቻቸውን አውልቀው በማስቀመጥ ለብሰትውና ወደ በረሀና ወደ ጫካ ነበር የሄዱት፤ ዋልድባ /አርምሐ ደጋ/ ከአበው ጋር ተቀላቅለዋል፤ ምግባቸውም እንደ ማርና ወተት የምትጣፍጥ ለቅዱሳን የተፈቀደች ዕፀ ዋለ. ናት።

ሦስቱ ነገሥታትና ሁለት ልዑሎች በድምሩ አምስት ሰብአ ሰገሌች ይባላሉ፤ እስከ ዓለም ፍፃሜ ድረስ በሕይወት ይኖራሉ እንጂ አይሞቱም፤

ምክንያቱም በትንቢቱ መሠረት ዕድለኞች ሆነው የሰውን ሥጋ የተዋሐደው የአምላክን ልደት በማክበራቸው ሲሆን፤ ዛሬ በሕፃን መልክ ያያችሁት ተመልሶ ለዳግም ትንሣኤ መጥቶ እስከምታዩት

ድረስ ሞትን አትሞቱም ብሎ ቅዱስ ገብርኤል ስለነገራቸው ነው።

ራሱ የነፍስ ፈጣሪ መድኃኔዓለም አ.የሱስ ክርስቶስም በቃሉ እስከ ዓለም ፍጻሜ ድረስ በምድር ላይ የማያሞቱ አሉ ባለው መሠረት ለምሳሌ, ያህል አ.ትዮጵያዊው ሄኖክና አይሁዳዊው ኤልያስ እንዲሁም አ.ትዮጵያዊው ዕገሪ ሱቱኤልና አ.ትዮጵያኑ ቅዱስ ያሬድና አባ ሕርያቆስ በሕይወት ይገኛሉ። ማቴ.ም. ፲፮፣ ፳፰ /16፣28/ ማር.ም.፱ ቁ.፩-፪ (9.1-2) ሌሌችም አሉ ብዙ ናቸው።

ሰብአ ሰገሌችን በክብር ተመስሉ ያመራቸው የነበረና አስቀድሞ የሕፃኑን መወለድ ያበሰረው ራሱ ቅዱስ ገብርኤል መሆኑን መጽሐፈ ሄኖክ ያልታተመው ትልቁ የብራናው መጽሐፍ ያስረዳል፤ የሄኖክ መጽሐፍ ፩ኛ (1) ብቻ ሣይሆን ፫ት(3) መሆናቸውን ዕጠቁማለሁ።

ስለ ሰብአ ሰገሌች እውነተኛ ታሪክ ከላይ ከፍ ብሎ በአጭሩ እየተብራራ እንደመጣው ሆኖ

ሳለ፤ ነገር ግን በአንዳንድ የውጭ ሀገሮች ደራሲያን ስለ ሦስቱ ጥበበኞች ስምና ሀገር በአንዳንድ መጽሐፍ ላይ ተገልጸ የሚገኝ ቢሆንም፤

ነገር ግን ግምታዊ ከሚሆን በስተቀር ማስረጃ ያልተጠቀሰለት ስህተት መሆኑን በዚህ አጋጣሚ አስገንዝባለሁ፤ ቢሆንም እያወቁ ከአንዱ በስተቀር በሙሉ ኢትዮጵያውያን ናቸው ብሎ ለመጻፍ ትንአትና ምቀኝነት እንደ ጠፈራቸው አይካድም።

፬/4/. <u>መልስ ስለ ጥያቄ አራት</u>፤

ከርቤ በኢትዮጵያ ቀጥተኛ ተዋሕዶ (ኦርቶዶክስ) ቤተ ክርስቲያን ውስጥ ጥቅሙ ብዙ መሆኑን የታወቀ ቢሆንም፤ ነገር ግን በጥያቄው መሠረት በኢትዮጵያ ተዋሕዶ ኦርቶዶክስ ቤተክርስቲያን፤ የከርቤን ጥቅምና ምሳሌ በሚገባ አጠናቅቃ ታውቃለች።

የከርቤ ጥቅሙ በአመት ፩ድ/1/ ቀን ብቻ <u>የዓርብ</u> ስቅለት ልክ ፮ት/6/ ሰአት ሲሆን ለመስቀልክ

ማለትም ስለ ስቅለትህ የሚለው ስግደት ሲሰገድ በዕጣን ፈንታ በከርቤ ብቻ ለመታሰቢያነት ታጥኖለች፤ ከሀናቱም ጥቁርና ቀይ ነጭ የተቀላቀለበት ልብስ ተከህኖ ለብሰው ነው የሚያጥኑት፤ ይህም የሐዘን ምሳሌ እንደሆነ አይታበልም።

ስለዚህ ከላይ ከጥያቄ ሦስት ፤ ጀምሮ በትንቢቱ መሠረት ስለ ከርቤና ዕጣን፤ ወርቅ ስለሌላም ስጦታዎች በእጭሩ ሆኖ የታሪኩ አጠጣጥ በሚገባ የተብራራ ቢሆንም፤ የኢትዮጵያ ቀጥተኛ ተዋሕዶ ቤተክርስቲያን በአመት ፩ድ/1/ ቀን ፩ድ/1/ ሰአት ብቻ በዕጣን ፈንታ በከርቤ በመጠቀሟ በታሪክ ዘንድ ከዓለም የተለየች እንደሚያደርጋት አይካድም።

ስለ <u>ከርቤ</u> ጥቅሙ በኢትዮጵያ ቀጥተኛ ተዋሕዶ ቤተ ክርስቲያን ብዙ መሆኑን ከፍ ብሎ በጠቀስኩት መሠረት አሁንም ለመጠቆም ያህል በከፊል ነው፤ የምገልጸው።

1.፩. ከርቤ ፯ቱን/7/ ዓይነት የተለያዩ ቀለማትን

ለማውጣትና /ለመሥራት/፤ ያገለግላል፤

2.፪. ከርቤ የተለያዩ ሥዕሎችን ለመሣል ያስፈልጋል።

3.፫. ከርቤ የተለያዩ የባሕል መድኃኒቶች ለመቀመምና ለመሥራት ያሠምራል፤

4.፬. ከርቤ ሠሣዕናን ማለትም ጥበብና መድኃኒት ያገናል፤ ወዘተርፈ።

ይሁን እንጂ የኢትዮጵያ ተዋሕዶ ቀጥተኛ ቤተ ክርስቲያን የብሉይና የሐዲስ ኪዳን የሁለቱም ሕጉች ባለቤትና መሥራች ስለሆነች ከብሉይ ኪዳን ጊዜ ጀምሮ በቤተ ምኩራብና ወይም ቤተ እግዚአብሔር በነዘናቶቿ ዕጣን ታጥን እንደ ነበር ሁሉ፤

አሁንም በሐዲስ ኪዳን ጊዜም ከቀድሞ በበለጠ በዕጣን ጊዜ ብቻ በየቀኑ የሚጸለይ ከብሉይና ከሐዲስ ከተለያዩ መጻሕፍት የተውጣጣ ጸሎተ ዕጣን የሚባል መጽሐፍ በተለይ አጽፋ፤ በመድኀኖምና በመጸለይ በቤተ ክርስቲያን ውስጥ ፳፬/24/ ሰአት ሙሉ ታጥናለች ትጸልያለች፤

መሥዋዕተ ቁርባን የነግህና የሠርክ፤ ማለትም የጥዋትና የዘጠኝ ሰዓት ታቀርባለች ነገር ግን ከላይ አስቀድሞ እንደተብራራው ሁሉ በቤተ ክርስቲያን ውስጥ በአመት ፩ድ/1/ ቀን በ፮ ሰአት /6/ የዓርብ ስቅለት ብቻ በዕጣን ፈንታ በከርቤ ታጥናለች።

ብሉይና ሐዲስ የተወሐዱበት ሥርዓት ይህ በእናት ኢትዮጵያ ቀጥተኛ ተዋሕዶ ያለው ነው። ዘጸ.ም.፴፥፩-፲፩ /30ቁ.1-11/፤ ዘሌ.ም.፪፥፩-፲፮ /2ቁ.1-5/ ዘሌ.ም.፲፮፥፩-፲፯ /3ቁ.1-17/፤ ሉቃ.ም.፩፥ ፰-፲፫ 1ቁ.8-13/፤ ይመልከቱ።

በዚህ ዓይነት ጥርት ብሎ የተሠራ ነው። የእናት ኢትዮጵያ ቀጥተኛ ተዋሕዶ ቤተ ክርስቲያን ሥርዓትና ታሪክ እላለሁ።

አይሽር ፩ኛ/1/ ኢየሱስ ክርስቶስ በቤተልሔም ሲወለድ የሚያመለክተውን ኮከብ በ፪ሺ፲፪ /2012/ ከ.ፊ /B.C/ እንደተነበየ ሁሉ ቅዱስ ዳዊትም ፩ሺ፭፻፺/1500/ ከ.ፊ /B.C/ ልጁ የዓለም መድኃኒት

የሆነ ኢየሱስ ክርስቶስ በቤተልሔም አውራጃ ሲወለድ እጅ መንሻ የሚያመጡለትን እነማን እንደሆኑ አስቀድሞ ትንቢት ተናግሯል።

ይኸውም የኢትዮጵያ ሰዎች በፊቱ ይሰግዳሉ ማለትም ስመታን ያቀርባሉ፣ ጠላቶቹም አፈርን ይበላሉ፣ ሲል ደግሞ የማያምኑትን ሕዝቦች አህዛብን ሲሆን፣ ሌላው ደግሞ ሰብአ ሰገሎች ኢትዮጵያውያን መሆናቸውን በሚገባ አረጋግጧል። መዝ.፸፩፣ ቁ.፱-፲፩ /71.ቁ.9-11/ ይመልከቱ።

A.ሀ. ስለዚህ ተርሴስ የተባለችው የዛሬዋ አዶሊስ ስትሆን፣

B.ለ. ደሴቶች የተባሉት ደግሞ በባሕር ውስጥ የሰጠሙትን ሳይቀር ዳሕላቅና ሐኒሽ ናቸው፣

C.ሐ. ምጽዋዕና አሰብ ስማቸው እስከ ዛሬ ድረስ ያልተለወጠ ሲሆን፣

D.መ. በርበራ ደግሞ የጥንቱ የኢትዮጵያ ወደብ የነበረ ጥንቲ ነው፣

E.ሠ. ቀይ ባሕር እንዳለ ሲሆን፣

F.ረ. ዛሬ የሕንድ ባሕር የሚባለው ደግሞ የኢትዮጵያ ባሕር ይባል እንደ ነበር ባይካድም፣

ዓረብ ማለት በቁሙ ዓረቦችን ሲሆን፣ ሳባ ደግሞ ኢትዮጵያ ነው፣ በዚህ ዓይነት መልኩ ጥርት ብሎ የቀረበ ታሪክ ሲሆን፣ ማንም ሰው አጣምሞ ሊያቀርበው አይችልም፣

የሰብአ ሰገሎች ስምና ሀገር ከላይ ከጥያቄ አንድ ጀምሮ በማገባ ተብራርቷል፣ ቢሆንም ከዚህ በላይ ለተጻፈው ሁሉ መልስ የሚሰጠን ተረፈ ዳዊት መሆኑን እጠቁማለሁ። መዝ.፸፩፣ ቁ. ፱-፲፪ /71ቁ.9-12/ መዝ.፻፸፪፣፩-፪/132 ቁ.1-2/ መዝ.፷፯ ቁ.፴፱-፵ /67:29-30/ ይመልከቱ። ዋናው ተረፈ ዳዊት ነው።

ዳዊት	፩፻፶	- 150
ተረፈ ዳዊት	፩፻፶	- 150
መዝ. ዳዊት	፩፻፶	- 150
ድምር ፣	፬፻፶	- 450 ነው።

አነሳስቶ ላስጀመረን አስጀምሮም ላስፈጸመን ለዘላለማዊ የብርሃን አምላክ ለሀያው እግዜአብሔር መድኃኒአለም እየሱስ ክርስቶስ ክብርና ምስጋና ይግባው።

አባ ተስፋ ሥላሴ ሞገስ
፲፱፻፺፭-፲፱፻፺፮ /1995-1996 ዓ.ም./

ምስጋና

BBC
Television

BRITISH BROADCASTING
CORPORATION
TELEVISION CENTRE
WOOD LANE, LONDON W12 7RJ
TELEPHONE: 0181-7438000
FAX: 0181-576 1157

11 January 1997

Yared Yifru
P.O.Box 90188
Addis Ababa
Ethiopia